

Braşovi Lapok

XL. évfolyam
148 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi július 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK BUKAREST MAGYARJAIT!

A Reichswehr diadala után

A megszorult Hitler összehívja a birodalmi gyűlést

Genf és a birodalmi hadsereg ultimátumára szánták rá magukat Hitlerék a rohamosztagek véres lehengerelésére

Klausner katolikus vezér meggyilkolása miatt a Szentszék nem tárgyal a Hitler-kormányral

A szociáldemokrácia kiáltványa a német néphez — Göring levetkőztette a rohamosztagekat — Tovább folyik a vészbiráskodás a hitlerista alvezérek fölött

A hitlerizmus véres és elrettentő tragédiájának sötét háttérre a zürzavaros részletjelenségek elleplező szövénnyel ellenére is mindinkább tisztázódik. A Hitler és Göring rendezte óriási Grand Guignol igazi kulisszatitkai már csaknem teljes összefüggéssel megvilágosodtak. Egybefoglaló áttekintéssel közös nevezőre lehet hozni az eseményeket.

Miért volt, ami történt s miért lesz, ami ezután következik?

Baritonjával leplezett határozatlansága, két-kulacsossága és politikájának felemássa szakutcaba kergette Hitlert és pártjában kiikkjé. Uralomrajutása annak a megalkuvásnak és „szövetségnek” az eredménye volt, amelyet a Hindenburg mögött tömörülő porosz dzsentrivel és nagyrészt császárpárti militarista, konzervatív körökkel kötött, a tömegek felé azonban forradalomnak állította be. S a tömegek, elsősorban pedig a náci-párt tagjai és rohamosztagei, jó ideig lelkesedéssel hitték, hogy megvalósítja belső „megújító” és külső tekintélyeszerző programját. Ehelyett az utóbbi időben, amint a hitlerizmus annak ellenére, hogy külpolitikailag feláldozta a lengyel korridort és Ausztria bekebelezésének a törekvést, egészen elszigetelte Németországot és a belső gazdasági válság katasztrófálissá vált, a robbanásig fokozódott a náci és a fegyveres rohamcsapatok elégedetlensége. Megindult a mozgalom a „második forradalom” érdekében, amelynek az volt a célkitűzése, hogy megszüntesse a konzervatív erők ellenőrzését és gyámkodását a formális Hitler-diktatura fölött és megvalósítsa a párt ugynevezett szociális programját: a nagybirtok, nagyipar és nagytőke kisajátítását s a nemzeti kispolgárság jólétének biztosítását.

A rohamosztagek most magát Hitlert kezdtek rohamozni, hogy rákényszerítsék: haladjon tovább. Hitler és közvetlen hívei azonban jól érzik magukat magas állásaikban s eszük ágában sem volt forradalmat csinálni. Ellenkezőleg: megszilárdítani helyzetüket a dzsentri és a militarista körök kényszerű kegyében.

A Rosenberg-féle elgondolásokból intézett külpolitika csődöt mondott. Németország elvesztette a Szovjetszövetség régi barátságát és támogatását s Velencében nyilvánvalóvá vált, hogy a Harmadik Birodalomnak vissza kell térnie Genfbe, amelyet a tavalyi náci-bódulatban otthagytak. A Genfbe való visszatérés azonban csak úgy járhat elégtétellel Németországra nézve, ha meghozza egyenjogúságának nyílt elismerését. A népszövetségi többség hajlandónak is mutatkozott erre, de csak azzal a feltétellel, ha a birodalom kormánya előzetesen felosztatja

az irreguláris és ellenőrizhetetlen katonai alakulatokat: a rohamcsapatokat.

S a császárpárti és militarista körökkel már régen összefogott Göring szorongató nyomására Hitler kénytelen-kelletlen vállalta a rohamcsatagok likvidálását. Belement ebbe annyival is inkább, mert azok általában ugyanis ellene fordultak.

Ezt a műveletet előbb turpissággal akarták elintézni, a rohamosztagek fokozatos szabadságolásával és leszerelésével. Szombaton kellett volna „szabadságra” mennie a rohamosztagek első jórészenek. De nem akartak menni, hanem ellenálltak s a „második forradalmat” követelték. Hogyne, majd engedik magukat visszaküldeni a munkanélküliségbe, mintegy azzal a jel-

szóval, hogy „a mór megtette kötelességét, a mór meghalt...” Így aztán a teljesen Göring és az ő révén a militarista és dzsentri körök, a híres Herrenklub befolyása alá került, Hitlernek nem maradt más választása, mint vagy vérfürdőbe fojtani azokat a rohamosztagekat, amelyek őt annakidején vérmes reményeikben a kancellári székig emelték, vagy kitenni magát a bukás veszélyének. Bukni persze nem akart, a minthogy gyámja, a Hindenburg-kamarilla sem kívánja még egyelőre elejteni, hiszen bizonyos ideig még szüksége van Hitler nevére és egyéniségére.

A komor ókori tragédia elkerülhetetlenné vált. Hitler és Göring, a modern német Néró, a birodalmi hadsereg segítségével, illetve an-

Dolgoznak a vészbiróságok

A forradalmi napok áldozatairól még mindig nincsenek megbízható jelentések. Bécsi beszámoló szerint a kivégzettek és elesettek száma százra tehető, de egyes jelentések szerint máris meghaladja a háromszázat.

Berlini hivatalos jelentés azt ígerte, hogy vasárnapra közlést teszi a kivégzettek névsorát, eddig azonban ez nem történt meg.

Az áldozatok névsora amúgy sem fejeződött be azokkal, akiket eddig kivégeztek, mert a napokban

mintegy 200 rohamosztage és osztageparancsnok kerül a bíróság elé, akiknek nagyrészt egész bizonyosan halálra ítélik.

A rohamosztagek átszervezése megkezdődött, ami azt jelenti, hogy jórészüket felosztatják, mert ez a birodalmi véderő követelése. Egyelőre fokozatosan kezdtek meg a rohamosztagek hatalmának csökkentését, addig, amíg megtalálják a módot, vagy elég erősnek érzik magukat véglegesen felosztatni.

A berlin-brandenburgi rohamosztagek új parancsnoka Deluege tábornok lett,

akit megbíztak egyúttal a rendőrség vezetésével is.

Az Information jelentése szerint hétfőn nagy katonai osztagokat vontak össze Pomerániában és Felsősziléziában.

A csapatösszevonásokat azzal magya-

rázzák, hogy az ottani rohamosztagek körében óriási izgalmat okozott a rohamosztageparancsnokok kivégzése. Attól tartanak, hogy a felsősziléziai rohamosztagek felkelésre készülnek a további kivégzések megakadályozására.

A Vatikán beszüntette a tárgyalásokat Németországgal

Berlini hivatalos jelentés is megerősítette Klausner miniszteri tanácsos halálhírét. A jelentés szerint Klausner hivatalában — az alkancellári hivatalban — dolgozott, amikor rohamosztagek jelentek meg, hogy házkutatást tartanak.

Klausner amikor meglátta a rohamosztagekat, revolvert rántott elő és agyonlőtte magát. Ez a hivatalos jelentés beállítása.

Klausner ma a német katolikusok vezére és halála nemcsak Németországban, hanem a Szentszéknek is óriási megdöbbentést és felháborodást váltott ki.

Ennek a felháborodásnak nyíltan hangot ad a Vatikán hivatalos lapja, az Osservatore Romano is.

Rómában kétségbe vonják azt is, hogy Klausner önkéntesül vetett véget életének.

Az Osservatore Romano bejelenti: a Szentatya utasította a Vatikán külügyi hivatalát, hogy a német kormányral

nak fedezetével lemeszárolta minden alvezérét a lázongó rohamosztagek éléről, a rohamosztagekat pedig a Reichswehrrel vagy leszerelteti, vagy a katonaság felügyelete alá helyezi.

S mindezt Hitler olyan érvekkel indokolta meg, amelyek megmutatták egész rendszere züllöttségét. Az erkölcsi tisztogatás jelszavával végeztette ki az elégedetlenkedőket, akik komolyan vették a pártprogramot. Rájuk keni a hitlerizmus minden általános bűnét: hogy dorháztak, fajtalankodtak, a közpénzekből fényűző életmódot folytattak s felháborító módon éltek ki beteges hajlamaikat, visszaélve hatalmukkal. Rájuk tolt a nácidiktatura minden romlottságát, féktelen züllöttségét s eközben elfelejté, hogy ő maga volt a példaképük, s hogy mindeddig teljesen azonosította magát velük, nevével és tekintélyével fedezte minden tettüket. Röhm, Heines és a többiek, akiket most Hitler legyilkolásuk után megtagad, közvetlen elv- és bajtársai voltak. Szerezhettek volna-e villákat, kastélyokat, drága gépkocsikat, vagy még régebben gyilkolhattak és rabolhattak volna-e, ha nem ez az általános szabály az egész náci-pártban? Azt a kelevényt, amelynek felfakasztásával és kivágásával most Hitler dicsekszik, ő maga hozta létre, sőt ahhoz maga is hozzátartozik.

A kelevénynek azt a részét, amelynek a Hitler demagógiája, népamítása és kárhozatos politikája a magva, majd a császárpárti militarista csoport fogja kivágni, mihelyt Hitlerék már nem lesznek jók cégernek s elérkezettnek fogja látni az időt a császárság bizonyos formában való visszaállítására. Mert Hitler és Göring mostantól fogva már csak ennek az útját egyengetik, akarva-akaratlanul is.

Az egészen kétségtelen már, a monarchista militarista konzervatív vezetőréteg aratott most elhatározó győzelmet azáltal, hogy Hitlerrel legyilkoltatta saját fanatikus testőrgárdáját s elvágatta vele maga alatt a fát.

A hitlerizmus valójában levetézt. Belesüllyedt ellentmondásainak és félrevezető szélhámmosságának véres, könyörtelen posványába s csalfa lidércfényeivel már nem sokáig áramthatja a legöntudatlanabb tömegeket sem.

megkezdett, a konkordátum alkalmazására vonatkozó tárgyalásokat azonnal szüntessék be.

Az Actio Catholica vezetői sürgetik a Szentszéknek, hogy alkalmazzon megtorlást Németországgal szemben a katolikus vezetőemberek meggyilkolásáért és üldözéséért.

A Szentszék állásfoglalása más szempontból is rendkívül érzékenyen érinti Németországot. A Saar-vidéki népszavazás eredményét kétségtelenül a Saar-vidék katolikus lakosságának szavazatai döntik el.

Most amikor a Szentszék ilyen határozott állásfoglalásra szánta rá magát, nagyon valószínű, hogy

a Saar-vidéki katolikusok is végleg elfordulnak Hitleréktől.

Mi van Papennel?

A Paris Soir meglepő hírt közöl Papen alkancellár személye körüli harcokról.

Hindenburg állapota olyan súlyos, írja a lap — hogy megmentésére minden kísérlet reménytelennek látszik. Ezt Hindenburg maga is érzi s ezért

politikai végrendeletet készített, amelyben azt ajánlja a német népnek, hogy halála után Papen alkancellárt válasszák meg birodalmi elnöknek.

A német propagandaminisztérium egyébként a leghatározottabban cáfolja

Tessétkívágni és eltenni

2. sz. SZELVÉNY

a B. L. júliusi
regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab júliusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 július havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniök, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Papen alkancellár örízetbevételét.

Ezzel szemben a párisi Havas ügynökség azt jelenti, hogy Papent csak hétfőn helyezték szabadlábra, addig örízetben volt. A bírósági eljárást azonban tovább folytatják ellene.

Papen szabadlábrahelyezése után azonnal Neudeckbe utazott Hindenburg elnökhöz, aki kétségtelenül Papen mellett áll s ezért bizonyosra veszik, hogy a bírói eljárás is Papen javára dől el és Papen továbbra is megtartja eddigi nozicióját.

Miért kellett meggyilkolni Röhm ezredesét

A Wiener Zeitung berlini forrásból eredő jelentése szerint Németországban nem volt második forradalom.

Röhm ezredes felkelése tulajdonképpen passzív ellenállás volt a rohamosztagok feloszlátása és saját személyének félreállítására miatt.

A rohamcsapatok feloszlátását a védőerő ultimátumban követelte és Hitler ennek a követelésnek nem tudott ellentállani, tehát kénytelen volt Röhmeket eltenni az útból.

A Neues Wiener Tageblatt Röhm halálával kapcsolatban a következőket írja:

Amikor Röhmöt elfogták, követelte, hogy állítsák rendes bíróság elé. A rohamosztagosok azonban Hitler utasítására azonnal megragadták, elhurcolták és ismeretlen helyen agyonlőtték.

FELBOMLOTT AZ OSZTRÁK LÉGIO

Münchenből eredő jelenések szerint az Ausztriából Németországba szökött osztrák nemzetiszocialisták légioja felbomlott.

Az osztrák légio egy részét az északi tartományokba szállították, másik részét pedig megszökött a légio müncheni kasszáryájából és sokan közülük átszöktek már az osztrák határon.

A kormány utasítást adott az osztrák-bajor határ megerősítésére.

A Dollfuss-kormány még nem nyilatkozott, hogy milyen eljárást alkalmaz a visszatért nemzetiszocialista légio tagjaival szemben, mert annakidején a szökevényeket megfosztották állampolgárságuktól.

Az angol kormány figyel a német eseményeket...

London, július 4

Az alsóházban tegnap interpelláció hangzott el a németországi eseményekkel kapcsolatban. Az interpelláló képviselő kérdést intézett Simon külügyminiszterhez, hogy mi a kormány álláspontja az új német helyzettel szemben.

Simon az interpellációra a következőket válaszolta:

Egyelőre csak annyit mondhatok, hogy az angol kormány a legélesebb figyelemmel kíséri az eseményeket. Pillanatnyilag a kormánynak nem áll módjában többet közölni a nyilvánossággal.

A Press Associated jelentése szerint Brüning volt birodalmi kancellár tartózkodási helye teljesen ismeretlen. Két héttel ezelőtt Londonban volt, senki sem tudja, hová tünt el azóta.

HITLER ÖSSZEHÍVJA A BIRODALMI GYÜLEST

Hitler kancellár bejelentette, hogy augusztusra összehívja a birodalmi gyűlést.

Hitler a birodalmi gyűléssel bizalmat akar szavaztatni magának, hogy megrendült népszerűségét ezáltal ismét megerősítse.

Revolvers merénylet Hitler ellen

Prága, július 4

A Prager Presse jelentése szerint a napokban a westfáliai munkatáborban merényletet követtek el Hitler ellen.

Hitler a munkatáborból látogatta meg, a mikor lázadó rohamosztagosok rálöttek.

Hitlert a golyók nem találták. Helyette Hierl szükségmunka vezetőt találták el a karján.

Bombát dobtak a valenciai német konzulátus épületére

Valencia, július 4

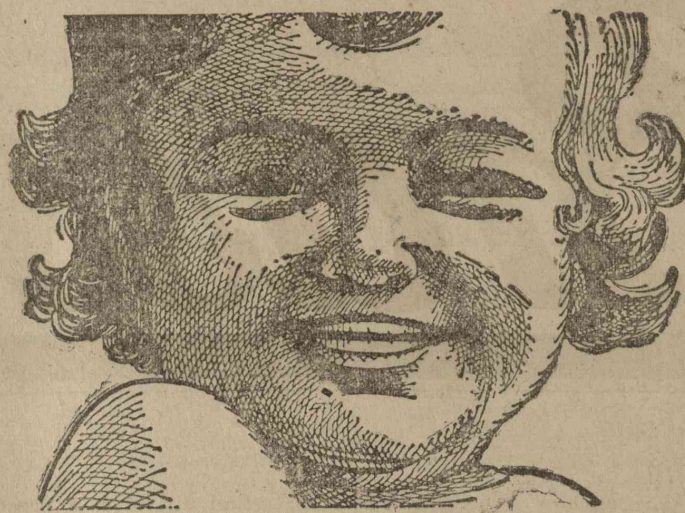
A német konzulátus épületére hétfőn este ismeretlen tettesek bombát dobtak. A bomba emberéletben nem okozott kárt, de az épület erősen megrongálódott.

A merénylők valószínűleg a mai német rezsim elleni tüntetésül követték el a merényletet.

Göring levélköztette a rohamosztagokat

Göring rendeletet adott ki, amellyel az összes rohamosztagokra nézve elrendeli az egyenruhaviselési tilalmat. Tilos a rohamosztagok összejövetele és mindenemű felvonulás.

Hivatalos német körökben valószínűnek tartják, hogy a rohamosztagok teljes feloszlátása egyelőre nem történik meg. Ezzel szemben bizonyos, hogy egyhavi szabadságolásuk után teljesen átszervezik, csökkentik hatáskörüket és magasrangú hivatásos katonatisztek parancsnoksága alá helyezik őket. A megmaradó rohamosztagok tehát szintén a Reichswehr gyámsága alá kerülnek.

Cadum szappan

Némely szappan csipi a A hosszú szárítás minden nyelvet, mert nem tiszta. Cadum nedvességet kivont a Cadum dum nem csip: szigorúan szappanból: kevés fogy belőle, tehát sokáig elég, ami napszappan tonifikálja a bőrt, gyorsan gazdaságossá teszi fenntartja rugalmasságát és használatát. Hatásosabb piüdeségét, mert enyhén, de pere- és fürdőszappan nem alaposan tisztítja. létezik.

— Kapható gyógyszerárakban és drogériákban —

A német szociáldemokrácia kiáltványa

A holland lapok közlik a német szociáldemokrata párt külföldön levő vezetőségének egy felhívását, amelyet illegálisan Németországban is terjeszteni próbálnak.

A kiáltvány erős kifejezésekkel fordul a német néphez s leszögezi, hogy első sorban Hitler felelős annak a bandának a büntetéseért, amely Németországra zúdult s amely most piszkosba és vérbe fult. Hitler nevezte ki ugyanis őket magas állásokba és helyeselte összes kegyetlen-

kedéseiket. Amikor most közmegegyezésnek teszi ki őket, önmagát itéli el, mert egész rendszere ezekre az elemekre támaszkodott, az ő gaztetteikre és gyalázatos ténykedéseikre.

Hitler kancellár az, aki hirdette és elrendelte a gyilkosságokat, aki uralomra jutásakor kiengedte a gyilkosokat a börtönökből, aki olyan emberekkel, mint Röhm és Heines, kéz a kézben haladt, mert szüksége volt gyilkosokra. Ilyen emberekre bízta a nemzet becsületét, sor-

sát és létét. Ezek pedig mindent leromboltak, ami Németországban a súlyos gazdasági helyzetben még megmaradt és közben lelkiismeretlenül meggazdagodtak.

A kiáltvány felszólítja a német népet, hogy hangosan adjon kifejezést felháborodásának, majd bejelenti, hogy a hitlerista hóhérok el fogják venni méltó, büntetésüket a letiport és ismét felszabaduló néptől.

Távollétében Angelescu helyettesíti a Párisba utazó Tatarescu miniszterelnököt

Titulescu szerdán expozét tart a kamara külügyi bizottságában a szovjet-román kapcsolatokról — Direktóriumot állítanak fel a belöldi kölcsön lebonyolítására

Bukarest, július 4.

Tatarescu miniszterelnököt, aki hétfőn Párisba utazik a pénzügyminiszter társaságában, tizenkét nap távollétében Angelescu közoktatásügyi miniszter fogja helyettesíteni, mint a kormány legidősebb tagja.

A külföldi ut előkészítésének munkálatai nagyon igénybe veszik a miniszterelnök idejét, így a mára összehívott minisztertanácsot is holnapra kellett halasztani.

A kamarában fokozott tempóval folyik a munka. Szerdára összehívták a külügyi bizottságot, ahol

Titulescu beszámol a legutolsó külpolitikai eseményekről és első sorban a Szovjetvel való diplomáciai kapcsolatok fölvetelének körülményeiről.

Titulescu expozéját úgy bel-, mint külpolitikai körökben nagy érdeklődéssel várják.

Az ellenzék élesen támadja Franasovici törvényjavaslatát

A kamara kedd délelőtti ülésén több jelentéktelen, nagyjából városi kölcsönökről szóló törvényjavaslat megszavazása után Franasovici közlekedésügyi miniszter törvényjavaslatát kezdték tárgyalni.

mely ratifikálja a minisztériumnak több nagyipari üzemmel, így a Resicával, Malaxával és az Unió vagongyárával kötött megállapodását.

Madgearu élesen tiltakozik a javaslat

megszavazása ellen. Különösen azt kifogásolja, hogy a kormány az utolsó pillanatban, közvetlenül a kamara bezárása előtt jön ilyen fontos törvényjavaslat-tal.

Ebben az értelemben beszél Junian is, aki különösen tartja, hogy ilyen jelentős tranzakciókat minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján bonyolít le a minisztérium és utólag kéri ratifikálásukat, holott a törvényesség azt kívánja, hogy mindjárt a kezdetben törvényjavaslat formájában hozzák az ország tudomására és kéri a parlament hozzájárulását ezekhez a megállapodásokhoz.

A javaslatot a kamara megszavazza.

MIT TARTALMAZ A NEMZETI FILMALAP LÉTESÍTÉSÉRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT?

A kamara legutolsó ülésén megszavazta a Nemzeti Filmalap létesítéséről szóló törvényjavaslatot. A törvény első szakasza értelmében a filmek után méterenként 2 lej 40 bani illetéket szednek be az alapot kezelő bizottság adminisztrációs kiadásainak fedezésére, 10 lejt minden Romániában engedélyezett film méteré és egy lejt minden mozibelepőjegy után. Ugy a 10, mint az egy lejes taxák a Nemzeti Filmalap létesítésére fordíthatnak.

A kulturális és tanítófilmek mentesítve vannak minden taxakivetés alól.

Az illetékek behajtását a pénzügyminisztérium közegei végzik és ezeket a jövedelmeket úgy kezelik, mint más állami jövedelmeket.

A törvényjavaslatot Tatarescu miniszterelnök és Slavescu pénzügyminiszter írták alá.

SLAVESCU TÁRGYALASAI
DIMITRESCU BANKKORMÁNYZÓVAL
A BELFÖLDI KÖLCSÖNRŐL

Kedden a pénzügyminiszter hosszasan táncskozott Dimitrescu bankkormányzóval és a Banca Națională igazgatóival, a belföldi kölcsön kibocsátásáról.

Elhatározták, hogy a kölcsönakció irányítására direktóriumot állítanak fel, mely a pénzügyminisztérium és a jegybank képviselőiből fog állani.

Pénzügyminisztériumi körökben meg vannak győződve arról, hogy a belföldi kölcsön, melyet igen előnyös feltételek közt bocsátanak ki, a legteljesebb mértékben sikerülni fog. Slavescu pénzügyminiszter egyébként párisi útja előtt nyilatkozni fog a sajtónak a kölcsönakció technikái lebonyolításáról.

— Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kinozza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelenként éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bélgyulladás és elhárítja a vértódlásokat. Az emésztőszervek bántalmait több orvostanára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyeket a bélben keletkező mérgek okoznak, a Ferenc József viz kitűnően beválik.

Törvényellenesen elbocsátották a megszüntetett dévai ipar- kamara három tisztviselőjét

Déva, július 4.

Az ipar- és kereskedelmi kamarák átszervezéséről szóló törvény megszüntette a dévai kamrát és az aradihoz csatolta. A törvény értelmében az aradi kamara köteles lett volna a dévai tisztviselőket átvonni. Most mégis megtelepedésre,

a dévai kamara három tisztviselője — köztük az igazgató is — megkapta azonnali hatállyal felmondásukat.

Junius 28-án kézbesítették ki a felmondást Herbai Jenő igazgatónak, Andersen Ilona és Josipescu Melanio tisztviselőknél azzal, hogy elsőjén megszűnik alkalmazásuk. Herbai igazgatónak százhuszezer lej végkielégítést ajánlottak fel.

Az elbocsátott tisztviselők, akik mindhárom véglegesítve voltak, nem veszik tudomásul a felmondást, hanem pert indítanak jogaik érvényesítésére.

A HABSBURG-HÁZ ISMÉT „TRÓNT VESZITETT“

Szedánt jelentett a Habsburgok hatalomért való küzdelmében József főherceg pesti beszéde, amely szertette Zita sokéves diplomáciai szövevényét

Páris, július 4.

Barthou keleteurópai utazását a francia sajtó és közvélemény tüntető helyesléssel hagyta jóvá, ami kissé váratlanul hatott, mert a külügyminiszter a szokványos politikai óvatosságon messze túlmenő erélyt és őszinteséget tanúsított. Egyedül a kommunista párt lapja, a „Humanité“ foglalt állást Barthou „gyújtó szónoklatai“ ellen, de még a szélső baloldal ujságja is bizonyos fenntartással bíralt csak:

— Nem vagyunk revizionisták abban az értelemben, amit e szónak a polgári diplomácia kölcsönzött...

Azt lehetne tehát mondani, hogy Barthou bukaresti és belgrádi szereplését, amely Franciaországot megváltoztathatatlanul kötelezte el a revíziót véglegesen elutasító, minden kockázat árán is megakadályozni kész országok táborába, ellenhang nélkül vette tudomásul Páris. Kétségtelen, hogy a közvélemény döntő többsége helyesnek tartja Barthou politikáját. De nem kevésbé igaz az is, hogy a keleteurópai utazás, amely mögött a „Humanité“ új, titkos szerződést vél felismerni, legalább a szokásos ellenzéki bírálatokban részesült volna, ha...

Ez a „ha“ József főherceg személyével azonos.

A főherceg pesti szónoklata ugyanis, amelyben tiltakozott Barthou revízióellenes kijelentései ellen, a legrosszabb hatást váltották ki Párisban. Ez a beszéd nemcsak a külügyminiszter keleteurópai utjával kapcsolatos ellenzéki bírálatokat fojtotta vissza, hanem szétterítte azokat a finom és ravasz kötelékeket is, amelyeket a század nagy diplomáciai szövömvésze, Zita ex-császárné évek hosszú során át előkészített.

Köztudomású, hogy becsüdványabb és tetteiről erősebb hölgy még nem ült az osztrák-magyar trónon, mint Zita. Ez a félfrancia, félportugál hercegnő, aki tizenkilenc, egyrészt gyengeelméjű testvérével együtt Olaszországban, a pi...

norei várban nőtt fel, meglehetősen intelligens és határozott. Egész irodalma alakult ki már annak, hogy Zita mily elhatározó szerepet játszott Károlynak, a gyengeakarúnak cselekedeteiben s bebizonyosodott tény, hogy az 1921-es március, majd októberi trónmegszállási puccs is az ő agyában fogamzott meg.

Az ex-uralkodóné tevékenységének nagyvonalúsága azonban csak Károly halála után bontakozott ki. Zita ugyanis nem adta fel a küzdelmet s a belgiumi Steenockerzeel-ből a legbonyolultabb diplomáciai szálak pókhálóját szőtte az európai fővárosok között. A cél: elfogni önmaga számára s Ottó számára az aranylegyeket. Az uralkodó anyahercegnő rangot, illetve a koronát.

Ismeretes, hogy e szövevényes munka nem maradt eredménytelen. Lassanként kialakultak a Habsburgok visszazajkítását helyeslő csoportok s a legitimizmus elevenül ható erőnek számít az európai politika sodrásában. Jellemző, hogy Zita a magokat két olyan országban is el tudta ültetni, amelyeknek érdekei a Habsburg-kérdésben merőben ellentétesek: Olaszországban és Franciaországban. Az előbbiben Zita a restauráció eszméjét a Mussolini-féle nagyolasz terjeszkedés ideáljával kapcsolta össze. Egyben a Savoya-ház azzal kecsegtette, hogy e külpolitikai házasságot a nyomaték kedvéért Ottó és Mária főhercegnő frigye teszi majd hatékonyabbá. Ezt az utóbbit azonban Zita nem gondolta komolyan s a házasságba csak végszükség esetén egyezett volna bele. Ugyanis az ex-uralkodóné jobban őrzi a hagyományokat, szenvedélyeket, indulatokat, mint egy XIV. Lajos-korabeli vitrin: Zita sohasem bocsátja meg a Savoyáknak, hogy családját ők üzték el az uralkodó székéből.

Franciaország felé Zita azzal alakította ki táborát, hogy ő alapjában francia s lelkes franciabarát. Erelésének meggyőző erejére mi sem jellemzőbb, minthogy Paul Boncour, az egykori szociáldemokrata s a minapi külügyminiszter, hűvei száma számítható.

Nem kétes, hogy Zita franciabartásága nem teljesen üres szó csupán. A Bourbon—Parma család egyenes francia uralkodóházi leszármazás. Zita öccse, Sixtus herceg, aki a háború alatt egyébként Németország és a monarchia ellen harcolt, nyílt trónkövetelő volt. Ugyanez a Sixtus közvetítette Clemenceauxnak 1917 elején Károly különbéké ajánlatát. Zita Páris felé igyekezett azt bizonyítani, hogy ez az ajánlat az ő munkája volt. Viszont Németország, Ausztria és Magyarország felé, ahol a „történelmi“ elemek némileg árulásnak tekintik a különbéké ügyét, felháborodással tiltakozott még a látszata ellen is annak, hogy az ajánlathoz köze lett volna. Jellemző, hogy Sixtus könyvét, — L'offre de paix séparée de l'Autriche — amely ismeri az áldatlan kísérletet, nem engedte németre fordítani s egykori „országgaiban“ terjeszteni.

Végül meg kell említeni azt az esetleg alappal bíró legendát is, hogy Zita néhány héttel ezelőtt, Sixtus halálának ágyánál esküt tett arra, hogy sohasem fogja elfelejteni, hogy ő alapjában francia hercegnő.

Franciaországban, amelyet át-meg-át-hat az elfoglalt nemzeti lelkesedés áradata, ezek a „francofil“ megnyilatkozások természetesen nem maradtak hatás nélkül s a rokonszenv, amely minden-

esetre gyanakvó volt mindig is, akkor érte el tetőfokát, amikor Ottó röviddel ezelőtt nyilatkozatot adott az „Intransigant“-nak:

— Ó, úgy szeretem Franciaországot... szeretem, mert anyám megtanított arra, hogy szeretni kell...

Ezt a nyilatkozatot azután elküldötte Ausztriába és Magyarországra is. Csúpan a Franciaország szó helyett iktatta be a kíváncsok és megfélemlő elnevezéseket.

Az ezerarcú Zita-diplomácia ügyeskedésére mi sem jellemzőbb, minthogy a restaurációs törekvésekkel még a legközvetlenebbül érdekelt kisantant-államokban is kísérletezhetett. Wolff ezredes, Pallavicini gróf és Sigray gróf Prágában igyekeztek bizonyítani azt, hogy a Habsburgok visszaiktatása az osztrák-magyar trónra a „kisebbség rossza“ lenne.

Végeredményben Zitanak, bizonyos körökben, sikerült kialakítani egy egészen bizonytalan köztudatot arról, hogy a Habsburgok szilárdságot, békét, rendet jelentenek, nem pedig felfordulást, háborút, expanziót s frissensült reakciót — amely utóbbi ugyan cseppet sem volna újdonosság.

Ebbe a homályos köztudatba csapott bele József főherceg beszéde.

Ugyanis a főhercegi megnyilatkozás

tüntetőleg látszott igazolni a Habsburg-elleneseknek azt a felfogását, hogy a levitézett uralkodóház feltámadása önkéntelenül s ellenállhatatlanul élezné ki az európai problémákat s elsősorban a határkérdéseket. Zitanak, sok ígérettel, sok ravaszdisággal, sok kötelezettségvállalással sikerült ezt a látszatot elhomályosítani. Józsefnek azonban nem. Annál inkább nem, mert nem is akarta ezt. — Ő ugyanis egyrészt saját érdekében s nem Ottó érdekében dolgozik, — amint ezt Bandholz tábornok emlékiratai kitünően igazolják. Másrészt pedig kénytelen százszázalékos honfiumi álláspont elfoglalni: a főherceg, aki hűséget esküdött az októberi forradalomnak s megértőleg hajtott fejet a népbiztosok tanácsa előtt, csak szélső állásfoglalásokkal feledtetheti a mult kinos tévelygéseit.

Mindenesetre, a politikai állásfoglalások és ellentétessége a Habsburgok belső ügye. Ama Zitáké, Augusztáké, Izabelláké, akik külön-külön harcolnak a koronáért s úgy kívánják egymásnak a győzelmet, mint ahogyan az öntadatos tömegek kívánják nekik a trónt. A külföldi közvélemény azonban nem különböztet családi intrikák szerint: Végeredményben József — aki a háború alatt az „apánk“ kedélyes melléknevet vette fel — szónoklata egészen szerencsétlen taktikai fogás volt: egyrészt felkavarta a Habsburgokkal szemben felgyülemlett s utóbb eliszaposodott ellenszenv s gyanakvás áradatát. Másrészt, ami a magyar szempontot illeti, utját vágta annak, hogy Barthou bukaresti és belgrádi állásfoglalásait komoly bírálat kísérje.

A Harmadik Köztársaságban senki sem érvelhet zavartalanul s feszingés nélkül egyazon szövegről József főherceggel.

Még a legbizalmatlanabb, legellenzéki baloldal is hallgat.

A Habsburgok ismét csatát vesztek. Régi szokás szerint persze, újból a sok számlájára. (m.)

A napok óta tartó országos bő esőzés miatt

Egész országban fenyeget az árvíz-veszély

Szilágysomlyó és környéke víz alá került. Bánffyahunyadon száz család maradt hajlék nélkül. Zavarok a vasuti forgalomban

Egész Európában esőre fordult az idő. Romániában is mindenütt esett. Sok helyen kisebb megszakításokkal napokon át zuhogott, aminek természetszerű következménye volt, hogy a hegyi patakok a hatalmas csapadéktömeget nem tudták levezetni. A völgyekbe zúdult alá a megduzzadt áradat és Erdély minden részéből, sőt a Bánátról is komoly méretű árvízveszedelemről érkezik jelentés.

Szilágysomlyó, július 4.

Szilágymegyét a legkomolyabb formában fenyegeti az árvíz. A megáradt Szamos nagy területen öntötte el a szántóföldeket, a Kraszna mentén több falu víz alá került, a Berettyó Szilágysomlyó nagy részét borította víz alá. A helyzet tehát az, hogy

alig van Szilágymegyének része, ahol ne lenne árvíz.

Szilágysomlyón aggodalommal figyelték már hétfő reggel, hogy a Berettyó vize óráról-órára nő. Ugyanakkor a hatóságok

vétkes könnyelműséggel tétlenül várták az árvíz jöttét.

Mindössze egyetlen mentőtutajt készítettek délelőtt és egyet délután. Estére újra megeredt az eső és az ár előntötte Szilágysomlyót. Most látszott meg a könnyelműség következménye. A két tutaj elenyészően kevés volt. A fél várost elöntötte az ár.

Szilágysomlyó a rémület óráit élte. A villanyművek is víz alá kerültek. A vak-

sötétségben, a tájékozódó, zúgó víz morajába kétségbeesett segélykiáltások vegyültek.

A vágóhid melletti hidat elszakította az ár. A rohanó víz butorokat sodort ki a házakból.

A késő esti órákban tizenegy alámosott ház összeomlott.

Mentés közben hajszálon mult, hogy halálos szerencsétlenség nem történt.

László András fiatalember, aki elszánt hősiességgel több családot kimentett, a fáradságtól elszédült és az áradatba zuhant és alig tudták kimenteni.

Madi Vasilie görög katolikus lelkész szénásszekerét lovaival együtt elkapta a víz. A kocsis sorsáról semmit sem tudnak.

A környéken Nagyfalu, Ipp és Berettyószéplak kerültek víz alá. A természet nagyrészt elpusztította az ár. A forgalom különben legtöbb helyen megszakadt. A vasuti töltés is több ponton meg rongálódott.

A kár felbecsülhetetlen.

100 hajléktalan család Bánffyahunyadon

Bánffyahunyad, július 4.

Újabb jelentések szerint a Kiskőrös áradása miatt

már hetven ház került víz alá, több ház rombadólt.

A vízmagasság két méterrel magasabb a rendesnél. Különösen az állomás környékén pusztít az ár.

Közel száz család maradt hajlék nélkül. Bánffyahunyad lakossága elkeseredve állapítja meg, hogy az eddigi időközi bizottságok a hibásak, mert halogatták a Kiskőrös szabályozásának az ügyét.

A Nagyvárad—bukaresti vonalat is többórás késéssel érkeznek a vonatok.

Zentelke és Kalota között megszakadt a vasuti forgalom.

Temesvár, július 4.

A Bánátra is hatalmas felhőszakadás zúdult. Oravica mellett a víz úgy előntötte a vasutvonalat, hogy a forgalom órákig szünetelt. Többhelyt jég is kísért az esőt.

Nagyszeben, július 4.

Boicza község lakóit éjjel, álmukban lepte meg az alázuuló áradat. Félreverték a harangokat, de a patak mellett lakók már csak a menekülésre gondolhattak. Házakat, csüröket istállókat vitt el a víz.

Nagyszeben mellett az országutat áttörte a víz, úgy, hogy a forgalom Rámnicul Vâlcea felé megszakadt.

Az ókírályságból is mindenünne nagy felhőszakadásokat és kisebb árvizeket jelentenek.

A szászvolkányi szénbányáknál is megkezdődött a munkások létszám-csökkentése

Indokolás: a vasut leszállította szénrendeléseit

Brassó, július 4

A szénbányák munkásainak elbocsátása — ugylátszik — országos jellegű lett. Legújabbban a brassómezei Fekete-halom és Szászvolkány között levő SNK bányák igazgatósága a bányákban dolgozó mintegy 700 munkás közül július 15-én 157-nek felmondott. A munkások július 15-én kötelesek elhagyni munkahelyüket. Hogy aztán mi lesz velük, hol fognak elhelyezkedni, — az Isten tudja. Az elbocsátás indokolása itt is ugyanaz, mint a többi bányánál: a vasut leszállította szénrendeléseit.

A vitás jogok átruházása

Bukarest, július 4

Sassu földművelésügyi miniszter törvénytervezetet készít elő, amelyben semmisnek nyilvánítják a vitás jogok átruházását.

Az agrárreform és a kisajátítás alatt ugyanis igen sok követelés indult meg az állam ellen, amelyekben még eddig nem történt döntés. A törvényjavaslat célja, hogy megakadályozza ezekben a vitás jogoknak az átruházását addig, amíg az ügyben a törvényes formáknak megfelelő döntés nem történt.

A Gillette hosszvágású pengék gyártásához felhasznált acél rendkívüli keménysége az eddiginél sokkal élesebbé, simábbá és tartósabbá teszi a penge életét.

Tíz penge
100 Lei

VAJDA MOSOLYOG

Es imigyen oldogatja a romániai zsidó-kérdést...

„Ha a zsidókat az állam területén úgy szét lehetne szórni, mint a puliszkán a sót...”
Azok a zárt borítékokban elküldött körlevelek és a romániai diktatura kérdése

Máramarosziget, július 4.

Vajda mosolyog...

Az első Maniu-kormány uralma idején, amikor ő volt a belügyminiszter, megnyugtató miniszteri nyilatkozatok helyett ez a fenti, egyszerű kijelentő mondat, ez az egymás mellé tett plány és állítvány járta be az egész világsajtót, valahányszor a „fiúk”, Zelea Codreanu és társai zsidó koponyákon az ökiükkel tettek bizonyosságot olthatatlan hazaszeretetről.

Azóta sok minden történt. Azóta különböző változatokban háromszor volt uralmon a párt és ugyanannyiszor bukott meg, elmúlt a régi dicsőség, elmúlt az a szentnek hitt Maniu és Vajda között fennálló barátság, csak a mosoly maradt meg, Vajda Sándor mosolya, amelynek olyan nagy jelentőséget tulajdonítanak egyesek, Románia sorsának eseménysorozatában, kezdve a máramarosi kisközségek, Borsának felgyújtásától egészen Duca. miniszterelnök megöléséig.

— A ROMÁNOK ÉS A ZSIDÓK
OLYANOK, MINT A PULISZKA ÉS A SÓ

A nemzeti-parasztpárt helyi tagozatának gyűlése után, a Polgári Kör könyvtárszobájában fogad Vajda. Interjú? Szó sincs róla. Erdélyben minden újságíró tudja, hogy Vajdával majdnem lehetetlen interjút csinálni. Ő nem hagyja kiérdézni magát és — ha egy kérdés kellemetlen neki, — akkor egy anekdotát mond válasz helyett. És az ember még csak rá sem szólhat, hogy Kegyelmes uram, tessék csak visszatérni a tárgyra.

Most is az időszerű politikai kérdések helyett a zsidókérdésről beszél. A máramarosi körutja alkalmával láthatóan erősen foglalkoztatja ez a probléma.

— Azt mondják rólam, hogy antiszemita vagyok, de ez nem igaz, — kezdte elgondolkozva, (pontosan egy negyedórával azután a pártkongresszuson tartott beszéde után, amelyben kijelentette, hogy az ország nagyvállalatainak legzsirosabb pozícióiban idegenek és főleg zsidók ülnek és kizsírják a román elemet), — nem vagyok antiszemita, de azt be kell látni, hogy Máramarosban, Bukovinában és Besszarábiában, ahol sok a zsidó, különleges helyzet áll elő. A zsidó kereskedő elem és ahol sok van belőlük, ott a földművesek nem tudják őket eltartani. Romániában nyomban meg lehetne oldani a zsidókérdést, ha a zsidókat az állam területén úgy szét lehetne szórni, mint a puliszkán a sót.

— Bocsanat, — vetjük közbe, — a máramarosi falvakban a zsidók fekete munkát végeznek, földmunkát, ez az érv tehát itt nem állhat fenn.

— Na látja, — mondotta gondolkodás nélkül Vajda, mint akit nem lehet zavarba hozni, — akkor meg annál inkább fennáll az, amit mondtam, mert ha a zsidók itt földmunkát végeznek, akkor meg az a baj, hogy „konkurrenciát csinálnak” a román parasztnak.

— MIT TEHET EGY SZEGÉNY BELÜGYMINISZTER?

— Erről a kérdéssel még a belügyminisztersem idején beszélgettem egyszer Miror Cristea patriarchával Négysemmel voltunk, de én változatlanul csak őszinteségemnek szolgáltam, mire ő kijelentette, hogy csak egészen nyugodtan tegezzem. Aztán szóba kerültek a zsidók, mire Miron megjegyezte, hogy tenni kellene valamit az érdekükben az üldöztetés ellen. Ennre csak annyit mondtam, hogy addig, ameddig a westminsteri érsektől kezdve a római pápáig az egész papság nagyhéten azt hirdeti a szószékéről, hogy a zsidók megkövezték és keresztrefeszítették Jézus Krisztust, addig mit tehetne egy szegény, szerencsétlen belügyminiszter.

De meg aztán ott a biblia. Csak egy példát mondok: Dávid és Góliát története. A nép, ha elolvassa, csak annyit lát, hogy az a kis ravasz

zsidó Dávid a parittyájával legyőzte a hatalmas és állig felfegyverkezett Góliátot. Ezt elhihetik nekem, mert én a hittant alaposan megtanultam az unitáriusoknál.

— Miért van mégis úgy, — kérdezte egyik helyi lap munkatársa, — hogy Önt általában mégis antiszemitának tartják, viszont Maniut nem.

Vajda elmosolyodott. Előre lehetett látni, hogy az, amit most mondani fog, „sikerül” mondás lesz.

— Ez azért van így, mert — mint már említettem, — én az unitáriusoknál tanultam meg a hittant, viszont Maniu a kálvinistáknál. Ezért nem egyező a véleményünk a zsidókat illetően.

— A ZSIDÓKNAK MÉGIS CSAK KÖNNYEBB

— Nem szeretnék a beszélgetésbe politikát vinni ezzel a kérdéssel kapcsolatban, de egyet mégis csak el kell ismerni: amikor én azt a bizonyos és sokat emlegetett körlevelemet zárt borítékban elküldtem a romániai vállalatoknak, amelyben kértem, hogy alkalmazzanak románokat az egyes állásokban, akkor ellenem fordult az egész világ és Párisból megbuktattak engem, a kormányomat és a pártomat. Most a nemzeti munka védelméről szóló törvény megszavazásával ugyanezt csinálják a liberálisok, anélkül, hogy valakinek is eszébe jutna tiltakozni. Ez pedig élénken rámutat arra a módszerbeli különbségre, amely a nemzeti-parasztpártot a liberálisok kormányzásától elválasztja. Most még csak tiltakozni sem lehet ellene, mert cenzura van és mert a kormánytól félnek. Nálunk, a mi kormányzásunk idején szólásszabadság volt.

Konklúzióknak még leszögezem, a zsidók lassák be: nekik jobb a helyzetük, mint a románoknak. A zsidók legalább mehetnek Palesztinába, ha akarnak, de hova menjen az a sok szerencsétlen román?

NALUNK CSAK BURLESZK-DIKTATURA LEHET

Megpróbálunk áttérni a politikára.

— Elképzelhető, Ön szerint, Kegyelmes Uram, hogy Románia rövidesen rendszert változtasson és a parlamentáriszmust helyébe bevessék a parancsuralmat?

— Igen, legalábbis én el tudom képzelni — hangzott a válasz, — mert a Goethe és Luther és Cervantes népénél is bekövetkezett s akkor

álott, Vakmerő tettét elősegítette az, hogy a református templomot kert veszi körül s így éjjel zavartalanul dolgozhatott. Alapos gyanúkokkal vádolva a rendőrség már estére le is tartóztatott egy fiatalkorú munkanélkülit, aki Német Lajosnak vallja magát, szebeni illetőségű lakatossegéd és már 2—3 hete próbál munkát kapni a városban.

nem lehetetlen nálunk sem. Annyi azonban vitán felül: ha Romániában lesz is diktatura, ez csak burleszk-diktatura lehet.

Megpróbálunk még egy lépéssel előre menni. — Hogyan ítéli meg Kegyelmes Uram, a jelenlegi politikai helyzetet?

Egy cinikus mosoly előre jelzi, hogy kitérő válasz következik.

— Ezt a kérdést tulajdonképpen nekem kellene Önnek feltenni, nem pedig fordítva — vajbajszát Vajda — de van az néha úgy, hogy a Brassói Lapokból nyerem értesítéseimet. Ön tehát velem szemben „forban” van.

Nem hagyjuk magunkat, még egy kísérlet! — Na és a román—orsz diplomáciai kapcsolat?

— Semmi közöm hozzá. Ezt most Titulescu csinálja, ő a külügyminiszter és én meg vagyok győződve arról, hogy jól csinálja.

— De ennek az ideának, mégis csak a Kegyelmes Ur volt a szülőapja.

— Igen-igen — simogatja elgondolkozva a bajszát Vajda, — de van az néha úgy, hogy a fiu ügyesebb, mint az apa.

Most jön az a bizonyos obligát kérdés, ami nélkül egy Vajda-interjú el sem képzelhető.

— A konfliktus? Tetszik tudni, az a bizonyos Maniu...

Nincs konfliktus és nem is volt. Már megmondtam, hogy ami köztem és Maniu között van, az „idil”. És ha esetleg van is közöttünk valami véleménykülönbség, az sem lehet komoly. Ki fogunk békülni, mert Maniu és én: Die selbe Mispöche.

A beszélgetés itt megszakadt. Andreco Cuza Sándor, a helyi tagozat elnöke a beszélgetés alatt többször udvariasan figyelmeztette Vajdát, hogy a nagyteremben már találva van. Vajda egyideig nem zavartatta magát, hanem nyugodtan tovább beszélgetett, most azonban végre elérte, hogy a hosszú bankettasztal körül elhelyezkedett hívei türelmetlenül éhesek.

Alig várják már, hogy két kézzel nyulhassanak a feltálatlandó husosfezek után.

Kelen György

Hallatlan! Példáilon!!

Kiderült végre, hogy miért menesztették a piski magyar műhelymunkásokat

Pár lejt adtak a legényegylet kulturcéljaira és a névsort valaki elküldte a vezérigazgatóságnak

Piski, július

...Vajjon mivel fogja indokolni a CFR a kolozsvári tábla előtt a legutóbbi piski elbocsátásokat? — ez a kérdés foglalkoztatja most nem csak az érdekelteket, de a többi vasutasokat is Piskin.

A kolozsvári tábla — amint azt már megírtuk — július ötödikére és hatodikára tüzte ki annak a tizenkilenc magyar műhelymunkásnak a tárgyalását, akiket nemrég egy napról a másikra kitétek az állásukból.

A munkások között többen voltak olyanok, akik tizenöt éve dolgoztak a vasútnál és soha ellenük panasz nem volt. Kitétek őket minden indoklás nélkül és ezzel nemcsak szerzett jogaiktól fosztották meg, de kiűtötték szájukból a kenyeret is.

Sokáig nem lehetett tudni, hogy mi volt ezeknek a szerencsétlen vasutasoknak a bűnük, mert az elbocsátást nem indokolták semmivel és csak felsőbb rendeltre való hivatkozással hajtották végre. Majd mégis mondtak annyit, hogy az elbocsátások „szolgáltatón kívüli magatartás” miatt történtek.

Ez a szolgáltatón kívüli magatartás az volt, hogy többen az elbocsátottak közül részt vettek az ottani magyarság egyházi és más művelődési mozgalmában. Viszont voltak néhányan az elbocsátottak közül olyanok, akik semmiféle ilyen mozgalmában nem vettek részt és éppen ezért az adott magyarázatot nem lehetett kielégítőnek elfogadni, noha már az is jogtalan és felháborító, hogy el lehessen bocsátani valakit állásából azért, mert

egyházának vagy társadalmi egyesületeinek kulturális munkájában részt vesz.

Az elbocsátott műhelymunkások, miután hiába vették igénybe a különböző intervenciókat annak érdekében, hogy visszahelyezzék őket állásukba, pert indítottak a CFR ellen a kolozsvári táblánál, amely július ötödikére és hatodikára ki-tüzte az első tárgyalásokat.

Amint benfentes helyről értesülünk, a vasutügyi vezérigazgatóság jogügyi osztálya most a legnagyobb zavarban van, mert nem tudja, hogy mivel indokolja a kolozsvári tábla előtt a piski műhelymunkások elbocsátását. Most a táblai tárgyalás előtt tünt ki ugyanis az, amit mi már régen sejtettünk és hangoztattunk, hogy ennek a tizenkilenc műhelymunkásnak az elbocsátását valaki önkényesen intézte, minden ok és elfogadható magyarázat nélkül, egy egyszerű feljelentés alapján.

A feljelentő — hogy ki volt, azt e pillanatban nem lehet megállapítani — beküldött a bucaresti vezérigazgatóságnak egy névjegyzéket azzal, hogy azok, akik a névjegyzéken szerepelnek, irreverencia célkra adakoztak keresetükből... A vezérigazgatóságnál aztán valaki, anélkül, hogy kivizsgálta volna az esetet, elrendelte a névjegyzékben szereplő 19 műhelymunkás azonnali elbocsátását.

Most aztán szorosabb vizsgálat után kiderült, hogy a beküldött lista, amelynek alapján a vasutasokat elbocsátották, nem egyéb, mint egy legényegylet gyűjtőíve, amelyre a műhelymunkások pár lejt

— Vér-, bőr- és idegbajosok igranak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbélecsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

kel adakoztak művelődési célokra.

Ezzel persze nem igen lehet a tábla előtt indokolni az elbocsátásokat. Vajjon mivel fogja hát indokolni a CFR az elbocsátásokat? Keresni fognak valamilyen más mondvascinált ürügyet? Nem volna egyszerűbb belátni a tévedést és visszahelyezni állásukba az elbocsátottakat? És okolni az esetből a jövőre nézve?

Egyszerűbb volna, emberségesebb is. Dehát ilyen a CFR-től elvárni nem lehet. Reméljük, hogy a bíróság fogja majd kényszeríteni erre.

SERRAVALLO
KINA BORA VASSAL.

Erősítőszert gyengélkedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak.

Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer.

KITŰNŐ ÍZŰ.

Több, mint 10.000 orvosi bizonyítvány.

J. Serravallo - Trieste (Barcola)

Kapható a gyógyszerárakban és drogériákban.

HIREK

AZ IRREDENTA MALAC...

Ujtsnádón jelentkezett ez a csodabogar. Ujtsnádón, ahol jelentkezett a legnagyobb, a legjoakaróbb és a legkülönösebb csendőrmester és aki nemcsak sujt és büntet, mint egy Isten, hanem nevel is, mint pedagógus; figyel is, mint Argus — de mellékesen figyelmét is erőlyesen és komolyan, akár csak valami belügyminiszter.

Az őrmester ur jóakaratu nemzetmentő megnyilatkozására a tízéves Koródi Amáli adott alkalmat.

Amáli tudniillik malacot kapott ajándékba. Kis mocskos, visító malacot. De mivel Amáli a tisztát és a szépet szereti, megfürösztte a malacot s füleire bojlokat kötött pamutból. Pirosat és zöldet. S hogy Amáli a malacot szappannal is megmosta, hófehérré lett a sörteje. A diszes malacnak nemcsak Amáli, aki nem volt ariggy, hanem a többi gyermek is igen öröendezett, amely öröm abban nyilatkozott, hogy mindnyújan a malaccal versenyt visítva hancuroztak a napsütötte füben, ugyanakkor, amikor a csendőrmester ur éppen arra sétált. Annyira kedves volt a diszes malac, hogy magának a csendőrmesternek is illett volna puskáját falnak támasztani, bakancsát levetni és sapkáját elhajítani, hogy kinegye részét az öröendező kis emberek örömeiből. Ehelyett azonban Gábor arkangyal szigorúságával csapott le a tudatlan bűnözőkre, akik szerinte tiltott örömből vetették ki részüket: piros, fehér, zöld — még csak nem is ropogós — malacnak öröendeztek. Az őrmester ur radikális elhatározással farkon fogta tehát a malacot és fölön Amalit, hogy szüleit felelősségre vonja ezért a lázításért, amely itt, Ujtsnádón a piros-zöld bojtos, fehérre mosott malaccal folyik.

Az őrmester ur a tényállás kellő és kimerítő és elég hangos magyarázata után — és itt következik a pedagógia — figyelmeztette a szülőket, hogy ügyeljenek ezután gyermekükre, mert ha piros-fehérezöld tüzzel játszik, sose lesz belőle jó állampolgár. Majd pedig ünnepi aktus következett: megfosztotta a visító és ijedt malacot diszeitől. Az ünnepi aktus után pedig kellő szigorúsággal és a szükséges fenyegetésekkel tünt el balféken.

Az ujtsnádi kis Amáli és kis barátai pedig lapulva és hunyt szemekkel járkálnak a kertek alján, hogy véletlenül se pillantsanak meg valahol egyszerre pirosat, fehérét és zöldet, mert, ha ezt az őrmester ur megtudja, akkor jaj nekik, szerényeknek.

— 3 hónap egy cikk miatt. Nagyváradról jelentik: Simon Endre nagyszalontai hírlapíró ma a törvényszék 3 hónapra ítélte egy külföldi sajtótudósítás alapján írt, a revízióról szóló cikke miatt. Simon megfellebbezte az ítéletet.

— Visszavonták fellebbezésüket a brassói pénzhamisítók. A brassói törvényszék múlt héten hirdetett ítéletet Puskás Jenő, Puskás István, Nagy Lajos, Nagy András és Péter Béla ügyében, akik 175 db. 500 lejest hamisítottak. A törvényszék összesen 8 és fél évi börtönnel sújtotta a pénzgárosokat. Az ítélet ellen az elítéltek fellebbeztek, de a fellebbezést most visszavonták. Ugyancsak visszavonta fellebbezését az ügyész is s így az ítélet jogerőre emelkedett.

UJ CIME:

CLUJ

STR. REGINA MARIA 6

TIZIAN

KLISÉ ÉS RÉZCIME MŰHELY

Alig, alig tudom megkeresni a mindennapi kenyeremet. Hol van itt a hiba? Hopp! Eszembe jutott! Itt a képessévizsgáló állomás. Kimegyek oda és megvizsgálom magam. Bizonyára rossz pályán működöm! Ez valószínű. Képességeimet idáig még sehol se vizsgáltattam. Most sürgősen pótolni fogom.

Kiderült rólam, kérem, hogy kézbiztonságom jó, hogy egész rendes asztalos lehetett volna belőlem. Tappintásom egyenesen kitűnő! Színérzékem szintén.

Na igen!

Csak dicsérhetjük ezt a képessévizsgálót és egyáltalán valamennyit s az ötletet, amelyikre szükség lehetne! De csak lehetne, kérem. Mert ugyan mi hasznom van nekem abból, ha tudom, hogy ezen meg ezen a pályán becsületesen megtudnám állani a helyemet? És ugyan mi jelentősége van máma annak, ha még is mondták itt Pesten harmincezer megvizsgált ember közül egyharmadának, hogy nálóztasson mesterséget. Mi jelentősége van ennek?

Szomorú, hogy így kerekén, kimondhatjuk, hogy semmi.

Mert ugyan, nem mindegy az, hogy milyen mesterségre adom a fiamat, ha ugyanis munkanélkül fog kódogogni? Ugyan, nem mindegy?

En, ha engem kérdeznének, csak egy részét használnám egyelőre, az egész képessévizsgálónak. A megbízhatósági próbát. Azt igenis, meg kellene csinálni minden emberrel, sőt minél fiatalabb korban. És ha kiderül, hogy megbízható, hogy becsületes, hogy egyenes és törhetetlen jellem, akkor bizony nyugodtan adhatnának egy tanácsot neki: akassza fel magát. Mert így egész biztosan nem élhet meg. Ez az egy csálhatatlanul igaz ma.

Vagy, ha nem igaz, hát akkor mondjátok ezt, ordítsátok, bizonygassátok minél gyakrabban és minél erőteljesebben. Legalább ennyit kapjunk.

Mert a naiv hit sem kimerülhetetlen.

ABLAK

Akár fiatal akár öreg

mindnyájan könnyen meghűlhetünk és az a helyes, ha mi felnőttek az ifjúságnak is azt a szert adjuk, ami rajtunk oly gyakran segített. ASPIRIN — ez a kicsiny, de nagy hatású tableta — segít az ifjúságon is minden hűléses megbetegedésnél, fájdalomnál, náthálzásnál

ASPIRIN

csakis a Bayer-keresztjével valódi!

KIS LEÁNY NAGY KUTYAKKAL

Igy fényképeztette magát eddig Hüller is rohamosztagaival, amelyekről soha sem lehetett tudni, hogy mikor harapnak belé. Most haraptak.

— Még mindig tagad a korondi kettős gyilkosság gyanúsítottja. Székelyudvarhelyről jelentik: Annakidején beszámoltunk arról a borzalmas korondi kettős gyilkosságról, amelynek Fábian Ferenc atyhai illetőségű lakos és annak felesége estek áldozatául. A kegyetlen gyilkosok Fábianék udvarán, egy fatőken valóssággal lefejezték a szerencsétlen házaspárt, azután a kivégzettek holttesteit a házba vitték, pórtólasmal befedték, meggyújták, majd elmenekültek. A lángok hamar elterjedtek és rövid idő múlva teljesen elborították a házat. A ház megmentésére gondolni sem lehetett, földig legett. Az üszkös romok között elszenesedetten és felismerhetetlen állapotban találták meg a házaspárt. Először senki sem gondolta, hogy itt büntény forog fenn. Csak később, amikor a rendőrség egy névtelen feljelentés alapján letartóztatta Fodor Ferenc korondi lakost, derült valami fény erre az iszonyú trédiára. Fodor Ferenc régi haragosa volt a házaspárnak. A névtelen levél azzal vádolta meg, hogy bosszúból több társával behatolt Fábianék lakására és ott elkövette a gyilkosságot. A letartóztatás óta négy nap telt el, Fodor azonban még mindig állhatatosan tagad. A bíróság átadta a székelyudvarhelyi ügyészségnek.

— Bigámiaért elítéltek egy nagyváradit kereskedőt. Nagyváradról jelentik: Bigámia vádolóval állott a törvényszék előtt Mendel Mór nagyváradit kereskedő. 1919-ben Budapesten házasságot kötött egy Orlin Rachel nevű leánnyal, majd otthagya feleségét és Nagyváradon ismét megnősült. Mendel azzal védekezett hogy tudomása szerint a Kun Béla idejében kötött házasságokat érvénytelennek nyilvánították. A törvényszék azonban nem fogadta el a furcsa védekezést és Mendelt bigámia miatt fél évi fogsággal büntette.

— A törvényszék felmentette a papverő detektívét. Nagyváradról jelentik: Farkas Liviusz volt szalontai detektív, jelenleg szilágyosmlyói szolgabíró, amint annakidején jelentették, a nagyszalontai Korona-kávéházban összeszólalkozott Szijjártó Sándor békérendi református lelkésszel. A kávéházi incidens következményeképpen Szijjártót felhívták a rendőrségre, ahol — a pap állítása szerint — őt Farkas Liviusz véresre verte, az ügy ma került a törvényszék elé. Több tanu kihallgatása után a tanács felmentő ítéletet hozott, tekintve, hogy — az inkolás szerint — a tárgyalás során Farkas bűnössége nem igazolódott be.

— A hónap közepén ítélet lesz a gyergyótekerőpataki csendőrvetés ügyében. Közvetlen husvét után történt, hogy a gyergyótekerőpataki besorozott legények az ottani őrsparancsnok tapintatlan durva magaviseletéért megtámadták az őrsőt s a csendőroket szétnyúrták. A berugott legények közül azóta öt vizsgálati fogásban ül. Mára volt főtárgyalásra tűzve az ügy, de a fellebbezés következtében a marosvásárhelyi táblánál levő peresemó nem érkezett le s így a tárgyalást július 13-ikára napolták el. Akkor előreláthatólag ítéletet hoz a bíróság a nem mindennapi ügyben és kiderül, hogy tulajdonképpen ki okozta a gyergyótekerőpataki „felkelést”.

— Véndiák találkozó a Székely Mikó-kollégiumban. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Vasárnap zajlott le a Székely Mikó-kollégium ezévi vendiák találkozója, melyen az intézet volt tanítványai ismét tanujelét adták az Alma Mater iránti törhetetlen szeretetüknek és ragaszkodásuknak. Az ünnepély délelőtt 10 órakor a református vártemplomban tartott istentisztelettel kezdődött. A prédikációt Havadtőy Sándor Kovásznai református lelkész, az imát pedig Csirja Sándor mondotta. Istentisztelet után a kollégium dísztermében zajlott le a tulajdonképpeni találkozó. Dr. Török Andor gondnok üdvözölte a megjelenteket, utána a vendiákok válasza következett, akik közül dr. Gyöngyösi István a 40 évesek, Bartha Lajos a 35 évesek, dr. Barabás Andor a külföldre szakadt 35 évesek, Demeter Antal a 30 évesek, Nagy János a 25 évesek, Damó Albert pedig a 10 évesek nevében üdvözölték a kollégiumot és annak tanári karát. Ezután Csutak Vilmos igazgató a kollégium állapotát ismerteti, majd Szász Béla kollégiumi tanár, dr. Makkai Sándor püspöknek, a kollégium első főgondnokának, „A Székely Mikó-kollégium szellemé” című cikke alapján a kollégium nevelési irányát és jövő feladatait vázolta s előadásához több hozzászólás történt. Végül a megjelentek a kollégium elhunyt tanáraitól emlékeztek meg szeretettel. A találkozót a kollégium tornacsarnokában rendezett közébd zárta be.

— A gyakorlati latin nyelv új zsebszótára jelent meg a Schidlöf-szótár gyűjteményében, melyben eddig csak élő, modern nyelvek szótárai és nyelvkönyvei jelentek meg, mert a vállalat a gyakorlati nyelvtanítás célját szolgálja. A most megjelent szótár a latin közmondásokban, idézetekben, oklevelekben, vagyis a gyakorlati életben előforduló mintegy hétézer szót tartalmazza. Szerzője: Dr. Polgár Gy. Ödön, a pozsonyi kir. főgimn. tanára, a bevezető részben a latin nyelvet kevésbé ismerő olvasónak nyelvtani utasítást is ad, hogy az egyébként iskolai célt szolgáló szótárt a művelt nagyközönség minél több haszonnal forgathassa. A nagyobb, mintegy ezer szóval bővebb, 160 zsebalaku kiadásnak ára fizetve 45 lej. A dióhéj-kiadás mindkét része egybekötve 30 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Eltelt a határnap, de a kerületi pénzügyigazgatóságok még élnek

Brassó, július 4

Ismeretes a pénzügyminiszteriumnak az az intézkedése, amely június 1-ével megszüntette a kerületi pénzügyigazgatóságokat. A miniszter a kerületi pénzügyigazgatóságok működését egy későbbi rendelettel meghosszabbította július 1-ig, majd tervbe vették, hogy helyükbe „vezérfelügyelőségeket” (inspektorátusokat) létesítsenek leszállított hivataltal személyzettel.

A kérdéses határnap július 1-e, amikor véglegesen meg kellett volna szünniök a kerületi pénzügyigazgatóságoknak — eltelt. A pénzügyigazgatóságok pedig nem szüntek meg. A kerületi igazgatóságok hivatalnokai között érthető izgalom uralkodik s a brassói igazgatóságról Petrescu Alexandru Bukarestbe utazott, hogy világos tájékozódást szerezzen a kerületi pénzügyigazgatóságok sorsáról.

Szerencsés számok

Bukarest, július 4.

Az állami osztálysorsjáték kedd délutáni húzásán a következő számokat sorsolták ki jelentékenyebb nyereményekkel:

500.000 lej nyert — 26.314.
300.000 lej — 65.086.
200.000 lej — 13.525.
100.000 lej — 31.922.
50.000 lej — 38.737.
25.000 lej — 10.452, 65.445, 29.496.
15.000 lej — 27.740, 65.246, 68.864, 25.854.
10.000 lej — 29.941, 9.599, 56.358, 73.785, 59.626, 45.755, 2.833.
Nagyszámu sorsjegyet húztak még ki kisebb nyereményekkel.

— Egy érdekes táncestélyt nyújt a brassói közönségnek csütörtökön, folyó hó 5-én, Gerda Salzer, az ismert nevű táncművésznő és csoportja, a Redoute termében. Solo- és csoporttáncok, klasszikus és modern zenére. Jegyek Hiemeschnél kaphatók.

Leányának praktikus nevelését

a budapesti Bulyovszky-utcai Dr. Förstner

leánynevelő intézet Gyakorlati Nőképzője

biztosítja. (Bentlakók, bejárók). Titkárnőképző. (egyéves nyilv. jogu). Ruha- és modelltervezés. Ruhavarrás és szabás. Idegennyelvű vizsgára előkészítés. Összes iskolai típusok eng. előkészítése Tökéletes továbbképzés, zene, torna. Prospektust küld az igazgatóság Budapest, VI. Bulyovszky-utca 10 szám. Telefon: 156—93.

Bukaresti képek

1. EMBER A HAMISZTRÁNGBAN

Különös jármű halad az autópálya leg-
ujabb csúcsán. Nem zsidó, és nem
struccfogó. Illeszkedik már látott a főváros
közönsége. A fényes aszfalton rozoga ta-
liga nyekereg, rajta ült-kopott buto-
rok festői rendetlenségben, ahogy csak a
nyomor tudja szcenizálni, szívbemarkoló
illetlenséggel egymás mellé hordani
mindazt, ami a reménytelenség, a pusztu-
lás jelenlétét ordítja világra. A bu-
torok tetején álmos macska gubbaszt, mel-
lette a madáralkákban hisztérikusan
röpköd a drótlécek között egy piszkos-
zöld színűre ázott kanári.

A taliga rudjai között kis, szakállas
emberke kinlódik a nagy teherrel. Olykor
nekirugaskodik s mikor a rendőr int: fu-
tólépésben siet át az utkeresztelődéseken,
máskor megáll, kabátujjával letörli hom-
lokáról az izzadságot és riadt szemekkel
nézi az utca színes, kavargó forgatagát, a
mellette elsuhanó autókat, mindazt, ami
számára már örökre elveszett, ami elérhe-
tetlen, mint az ég ragyogó csillagai.

Fekete, pecsétes szalcskabát van rajta.
Lábai már alig bírják: sűrűn kell pi-
hennie. Nyakából kiemel az iszlángot és
óvatosan a járda szélére húzódik, ahol a
kikent-kifent ficsurok pisceket monda-
nak rá.

Néhány perc múlva már csak alig tűn-
torog. Lehorgaszott fejjel mereven nézi a
földet, mint a veterán konfliktusos és nem
veszi észre a forgalmat leállító piros lám-
pákat.

Az autó fékez, de már későn. A lökhá-
rító beleszalad a taliga oldalába. A bu-
torok kiborulnak az aszfaltra, a macska
fájdalmasan nyívaló és dühösen nézi a
kanárit. A rendőr káromkodik és kiveszi
jegyzőkönyvét.

Az öreg áll, mintha nem értené a dol-
got. Gépiesen bemozdítja a nyakát.

— Foglalkozás? — kérdi a rendőr.

— Leépített tisztviselő.

Kabátjáról leveri a port. Aztán megin-
dul az órszoba felé. Szalcskabátja komi-
kusan lóg sovány, kiéhezett alakján. Ut-
közben még odafordul a rendőrhöz:

— Költözködni akartam. . .

A szétgurult holmit át egy rendőrségi
autóba hányják. Csak egy bekeretezett
kép marad az aszfalton nem is kép, va-
lami okmányféle. A cég adta ki, ahonnan
az öreg elbocsátották. „Hüségese szolgál-
tata jutalmául. . .” — kezdődik a szöveg.

Az utcaprók jönnek s az okmányt is
beseprik a többi szemét közé.

2. MUNKANÉLKÜLIEK FAJA

A Cismigiuban egy fa áll. Van legalább
százszázéves. Kérgén szörnyű forradá-
sok látszanak: átlőtt szívek és nevek kez-
dőbetűi. Szívek, melyek rég kihűltek és
nevek, melyeknek viselői talán már el is
költöztek az árnyékvilágból.

Valaha vidám élet járta itt, ebben a
parkban. A szerelmesek ide gyűltek ösz-
sze, az öreg fa alá, részint, mert itt estén-
ként nem égett a villany, részint pedig,
mert tradíció volt idejönni az örökkévaló-
ságban élő szerelmeseknek, ide, a pén fa
szűz koronája alá, mely az idők régtelen-
ségét hirdette.

A szép idők elfutottak s a szerelmesek
faja a munkanélküliek faja lett.

Ott ülnek hallgatagon, alig beszélget-
nek egymással. A nagy csendet néha halk
sóhajtasok törik meg. Férfiak és nők ve-
gyesen ülnek itt, de a fa kérgére mégsem
kerül az a bizonyos nyílalló átlőtt szívo. A
munkanélküliek nem törődnek a fával. A
homokba rajzolnak. Számokat és szeszé-
lyes, kibogozhatatlan figurákat. Kis pül-
cikkakkal turják a homokot és számolnak,
palami dühös fanatizmussal rakják egy-
más mellé a holdbeli számjegyeket.

Tegnap aztán új forradást láttam a fa
kérgén. Évek óta az első. Egy név kezdő-
betűjét faragta palaki bele otromba kéz-
zel. Az iniciálék elé keresztet vészt.

— Lány volt — mondják, pár nappal
ezelőtt halaszták ki a Dámbóciból. He-
teken át itt ült közöttünk. Nappal állást
keresett, este idejött közénk. Hétfőn az-
tán hiába vártuk.

Lány, aki nyíllal átlőtt szívet érdemelt
polna.

És keresztet kapott, amit nem tettek
jeltelen sirja fölé, ahová temették. . .

Az élet fájából a halál fája lett.

A szerajevói merénylet 20 éves évfordulójára

A világháború első bombájának egyik magyar koronatanúja a bukaresti kisanant-konferencián

A bukaresti kisanantkonferencia
egyik bankettjének legszebb tortáját egy
fiatal magyar cukrász készítette.

Neve: Marossy Károly.
Azonos nevű apja Oravicán borbély-
mester. Azonkívül történelmi egyéniség.
Ő fogta el 1914 július 28-án Szerajevó-
ban Principot, Ferdinánd trónörökös
gyilkosát.

Az akkor alig ötéves Karcsi szemtanú-
ja volt a világháború kirobbanásának
üregyül szolgáló jelenetnek.

Reggel az apja kézenfogva vitte el a
parádára.

Miután a bomba és a revolverlövés
eldördült, az öreg Marossy otthagya kis

fiát és a merénylet után dobta magát. Az
ártatlan kis Karcsit a pániktól megriadt
tömeg lábaival tiporta. Ájlozva és vé-
res fejjel vitték haza.

És azután a világháború és annak kö-
vetkezményei tovább sodorták, egészen
Bukarestig, a kisanantkonferencia köz-
zébe.

Fiatal és vőlegény. Remeg az életéért
és kettes, esetleg hármas boldogságukért.
Reménykedve kérdezi, hogy a konfe-
rencia és bankett után vajjon tényleg
béke lesz?

Nem fog többé gyilkos bomba robban-
ni? És a tömeg nem fogja többé elvakít-
va lábbal tiporni az ártatlanokat?

A magyar költészet és a legifjabb bukaresti kisebbségi nemzedék

Petőfi Sándor, Arany János, Tompa Mihály és Vörösmarty
egy bukaresti magyar elemista szemüvegén át

A bukaresti református iskola kézimun-
kakiállításán találkoztam vele.

Negyedikes elemista. A jobb tanulók
közé tartozik. Szüleinek társadalmi és
gazdasági helyzete: az alsó milliókhoz
tartoznak és még hozzá nemzeti kisebbsé-
gi sorsban élnek. Mint az itteni növen-
dékek 99 százaléka.

Róla tehát általánosíthatunk és rajta
keresztül bemutathatjuk többi kollégáit
is: a bukaresti legifjabb kisebbségi ma-
gyar nemzedéket.

Szántó Imre negyedikes elemista, aki-
nek szülei a bukaresti magyar diasporá-
ban nyomorognak, elmondja nekünk, mi
tetszik az ő nemzedékének a magyar költé-
szetből. Nem leckeszerűen, hanem ott-
hon, tömeglakásuk sötét dolgozó sarká-
ban.

Mert azt a rendkívül érdekes, primitív,
de korszerű és nemzedékjellemző művet,
amit kiállított, ott készítette szabad órái-
ban.

Egy rajzlap.

Az iskolában is megengedett négy
nagy magyar költő arcképe: Petőfi Sán-
dor, Arany János, Tompa Mihály és Vö-
rösmarty Mihály. A tankönyvből má-
solta. És minden egyes rajz mellett egy
versrészlet az illető költő műveiből. Ami
neki a legjobban tetszett.

...Erdélyi magyar tanítók buka- resti utazása...

A kisebbségi tehetetlenség korrajza

A lapok röviden jelentették, hogy An-
gelescu közoktatásügyi miniszter kihall-
gatáson fogadta a kisebbségi felekezeti
tanítók háromtagú küldöttségét. Kedé-
lyesen elbeszélgetett velük és miniszteri
vállveregetéssel utnak bocsátotta őket.

Itt közöljük a kisebbségi kálvária-za-
rándoklás egyes epizódjait és kulissza-
titkait:

Vészir remeg át a magyarlakta er-
délyi falvakon és városokon. Újabb
nyelvvizsgára kényszerítik a kisebbségi
felekezeti tanítókat.

Megszékkették a nyelvvizsgák kün-
padjainak végtelen láncolatán végelgyen-
gült őshajzu népnevelők.

Elhatározták, hogy küldöttséget me-
nesztenek Angelescu miniszterhez.

Dehát van az erdélyi magyar kisebbségnek magyar pártja, egy szószólója
Bukarestben, az ország szívében: a par-
lamenti csoport irodája.

Mint jó magyarok ide fordultak a ta-
nítók.

Bizonyos tapasztalatokra emlékezve
azonban a levelet nem küldötték egye-
nesen a Magyar Párt parlamenti csoport-
jának központi irodájához, hanem egy
bukaresti kollégájuknak azzal a kérés-
sel, hogy közvetítse tovább és küldjön
pontos választ.

A levélben arra kérték a képviselő-
ket, hogy eszközöljenek ki a miniszter-
nél kihallgatást a küldöttség számára és
pártolják ügyüket.

Ime:

Petőfi Sándor: „Fekete kenyér”.
Miért aggódol, lelkem jó anyám?
Hogy kenyereitek barna, emiatt?
Hisz meglehet, ha nincs idehaza
Tán fehérebb kenyérrel él a fiad,
De semmi az, csak add ide anyám,
Bármilyen lenne is az a kenyér,
Itthon sokkal jobb ízű nekem a fekete,
Mint máshol a fehér.

Arany János: „Aranykalász”.
...Kinek az ég alatt már senkije sincsen,
Ne féljen, felfogja ügyét a jó Isten. . .

Tompa Mihály: „Tabasszal”.
Vidul a föld ábrázata,
A jó Isten megmutatja
Neked ember, hogy szerel,
Adóan újra kenyeret.

Vörösmarty Mihály:
„A szegény asszony”.
Egy szegény nő, Isten látja,
Nincs, a földön egy barátja,
Ágg, szegény és gyámoltalan
Úl magán a csendes lakban. . .

Ime a „Magyar klasszicizmus legmo-
dernebb antológiája”.
Alapszíne fekete és főmotívuma a ke-
nyér. . .

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás lájdai-
mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEVRALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban,
mely két kapszulát (ostyában) tar-
talmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kap-
ható gyógyszerárakban és drogé-
riákban.

Tökés Ernő bukaresti református esperes-
hez fordultak.

Tökés Ernő közbenjárására a minisz-
ter még aznap este a lakásán fogadta a
küldöttséget.

Megígérte a három tanítónak, hogy
minden kérésüket a lehetőségig teljesí-
teni fogja. A vizsgáknál tekintettel lesz-
nek a korra és ingyenes nyelvtanfolya-
mokat létesítenek.

Miután a három tanító elutazott, a
pártirodán is megtudták, hogy a küldöttsé-
g mégis megjelent a miniszter előtt.
Nem vették jónéven ezt az engedetlen-
séget s kiadták az utasítást a párt hiva-
talosainak és félhivatalosaink, hogy egy
szót sem szabad az egészről írni. Az
egyik bukaresti tudósító azonban — mi-
előtt füléhez jutott volna a parancs, le-
adta a hírt. Kapott is ezért. . .

Igaz, hogy a Magyar Párt becsülete-
sen és bátran tiltakozott a parlamentben
az új elemi oktatási törvényjavaslat
ügazságtlan, kisebbségellenes intézkedé-
sei, köztük a nyelvvizsgák ellen is. Az
eredmény azonban mindössze egy bot-
rányos vita volt és irredeatna vádak a mi-
niszteri padról. A törvényt pedig meg-
fogják szavazni a magyar párt tiltakozá-
sának ellenére is. És a kisebbségi ma-
gyar népoktatás őshajzu mártírjait is
megbuktatják majd a nyelvvizsgán,
minden miniszteri ígéret ellenére is.

Van ebben a keserves és a legvégze-
tebbnek érkező ügyben valami kapko-
dó gyámoltalanság. Pedig a legnagyobb
tervszerűsége és a legerősebb összefo-
gásra volna szükség. Tökés Ernő pillá-
natnyi sikere nem menti meg a tanító-
kat, amint visszafelé sült el a Magyar
Párt erőnye, de elő nem készített, alá
nem támasztott kihozanása is.

Erőteljesebb, nagyobb megmozdulás
kellene mindezeknél. A kisebbségi ok-
tatás ügye forog kockán s az itteni csata-
vesztés végzetesebb lesz minden eddigi
melléfogásnál.

Vonuljanak fel, álljanak ki az összes
magyar egyházak. A társadalmat pedig
szervezze meg a hathatós tiltakozásra a
Magyar Párt. Olyan ellentállásra van
most szükség, amelynek a zaja messzire
elhallatszik a külföldön is.

Magyar falragaszok az épülő Bukarest meszeletlen falain

A román fővárosban újból teljes gőz-
erővel megindultak az építkezések.
Gombamódra nőnek ki a földből az
őcska házak mellől a legmodernebb stílus
paloták.

Minden negyedik-ötödik épület után
vakolatlan, emelkedő falak.

És közülök magyar nőta zeng.

Újból megindult az agyonnyomort
Erdélyből a szezonmunkások népvándor-
lása Bukarest felé.

A déli szünet alatt magyar lapokat kia-
bálnak a rikkancsok.

A vörös téglakon magyarnyelvű fal-
ragaszok:

„Kömvészek! Ácsok! Szobafestők!

Betonosok! Kőfaragók!

Építőmunkások! Szaktársak!

Közöljük veletek, hogy megalakult
a Bukaresti Építőmunkások Szakszer-
vezete, amelynek legközelebbi célki-
tűzései:

Harcot indítani a nyolcórás munka-
időért.

A bérek biztosításáért.

A szociálpolitikai törvények alkal-
mazásáért.

Az emberi megbecsülésért és mun-
kások tiszteltbentartásáért.

Állványaink és életünk biztonságá-
ért.

Építőmunkások! Szaktársak!

Akartok egy jobb jövőt? Szervez-
kedjétek!

Jöjjetek el valamennyien a heten-
ként, szerdán este 7 órakor, a Str. Iz-
vor 37 alatti Munkás-Otthonban tar-
tandó értekezleteinkre! . . .

Máramaros, a Kőrösvidék és a Bánság felekezeti tanítósa egyhangulag tiltakozik a kényszervizsgáztatás ellen

Felekezeti különbség nélkül képviseltették magukat a tanítóegyesületek a székhelyi nagy tiltakozó gyűlésen

Megrázóhangú emlékirat Angelescu miniszterhez

Székhelyid, július 4.

Az ugynevezett „Királyhágómellék” hitvallásos felekezeti iskoláiban működő tanítók vezetősége felekezeti különbség nélkül közös értekezletre gyűlt össze Székhelyidön hogy a sérelmes újabb nyelvi vizsgával kapcsolatosan a vidék tanítósa névében megnyilatkozzék.

A fenti értekezleten résztvettek az említett vidékek összes tanítóegyesületének elnökei és kiküldöttei, ezenkívül számos tanító felekezeti különbség nélkül.

Az értekezletet Tóth Zsigmond érmi-hályfalvi ref. ig. tanító, az Érmelléki Ref. Tanítóegyesület elnöke nyitotta meg és vezette le.

Az elnöki megnyitót követő fészolalások mind azt bizonyították, hogy,

a vizsgakényszer nem alkalmas a nyelv elsajátítására,

sőt a tanügyi közegeknek számos visszaélésre ad alkalmat, mert egyes helyeken vizsgáztatási jogot vesznek minden jog nélkül, más helyen önkényes elbírálás szerint kevésnek nyilvánítják a tanítók román tudását stb.

Megállapította az értekezlet hogy a felekezeti tanítóság minden igyekezettel törekszik az államnyelv tökéletes elsajátítására, ha arra alkalmat nyújtana. Eppen ezért felkéri a kormányt, a parlamentet és a román közvéleményt, hogy

a vizsgák kényszerének mellőzésével, az az anyagi lehetőség biztosításával, tanfolyamok rendezése után nyújtsanak alkalmat a felekezeti tanítók számára,

hogy a román nyelvet tökéletesen elsajátítsák. Kijelentette az értekezlet, hogy a tanfolyamokon a nyelv tökéletes elsajátítása céljából a tanítóság mindenkor szívesen vesz részt.

Ebből a célból emlékiratot intéz az illetékesekhez.

Az előkészített és alább közölt emlékiratot, amelyet Tóth Zsigmond elnök fogalmazott meg, az értekezlet egyhangulag elfogadta.

Miniszter Ur!

Az Ön által kiadott újabb nyelvvizsgai rendelettel kapcsolatosan Máramaros, a Kőrösvidék és a Bánság magyar felekezeti tanítósa névében mi is Miniszter Urhoz emeljük a szavunk, kérve Önt, hogy egy egész ember mentalitásával hallgasson meg bennünket.

Nem hivatkozunk mi most emberek által alkotott törvényekre, mert ezek, mint minden a földön — mulandók, hanem hivatkozunk az emberi kultúrának ama nagy, Istentől belénkoltott törvényeire, melyeknek az ignorálása mellett nem töltheti be az ember ezen a földön az ő magasabbrendű hivatását. Az emberi kultúrának ezek az örök törvényei megértésre, egymásiránti könyörületre köteleznek el bennünket.

Értsen meg bennünket, Miniszter Ur!

A magyar felekezeti tanítóságnak a fiatalabb generációja, amely a román impérium alatt végezte el iskoláit s töltötte le kalonáéveit — nagyjából már beszéli az állam nyelvét, tehát az Ön nyelvvizsgai rendelete azokat a korosabb felekezeti tanítókat sújtja, akik a mai kritikus idők szenvedéseiből — a társadalom összes rétegei között — a legjobban kivették a részüket.

Ez a korosabb tanítógeneráció alig-hogy elvégzte iskoláit, alighogy beletöltötte ebbe az emberi életbe, martaléka lett a lezajlott világháborúnak, melynek ártatlan áldozataiból testben,

léleken összeroppanva került csak ki. A megváltozott politikai helyzetben ennek a megrokkant társadalmi osztálynak egy új nyelv nehézségeivel kellett megbirkóznia, még pedig a legkevésbé és legnehezebb módszerrel: a gramatizálással s tette ezt gazdasági krízissel küzdő korunkban olyan súlyos anyagi körülmények között, amely felülmul minden emberi képzeletet.

Csak a jó Isten a megmondhatója, mennyi tenger testi és lelkiútján végigdött át ez a megtört, korosabb felekezeti tanítóság, amíg a nyelvvizsgai bizonyítványt megszerezte. Azzal a rengeteg fáradsággal, amit gramatikákon keresztül a nyelvtanulásba fektetett, per-

fekt nyelvismerettel bírta, ha a román nyelvet az élő nyelv direkt módszerén keresztül tanulhatta volna.

Egy nyelvet könyvből — beszélni megtanulni talán nem is lehet. Nem a rosszakarat, vagy hanyagság eredménye hat az államnyelv tökéletes nem tudása, hanem az, hogy az élő, a használatos nyelv megtanulására a lehetőséget nem adták meg.

Be kell látnia Önnek, Miniszter Ur, hogy egy újabb nyelvi vizsga sikertelensége teljesen ártatlan embereket sújtana. Nem volt-e ez a felekezeti tanítóság lojális a román államhoz; fordult-e elő csak nagyon kivételes eseteket kivéve, hogy ez a generáció a román ál-

Még egy többségi állásfoglalás a román kereskedelmi levelezés kötelezettsége ellen

Seisanu képtelen rémlátásai

Bukarest, július 4.

A képviselőház kedd délutáni ülésén jelentésként napirend előtti felszólalás után Seisanu, az Universtur szerkesztője, kérdést intézett a külügyminiszterhez, milyen intézkedéseket tett a kormány egyrészt a magyar revíziós propaganda általános ellensúlyozására, másrészt annak a propagandának a megállítására, amely az országban a kisebbségi sajtó támogatásával folyik?

Ezután megszavazták az egyházi vagyonok leltározásáról szóló törvényjavaslatot, amelyre Lepadatu kultuszminiszter indoklása szerint azért van szükség, hogy meg lehessen állapítani, mennyire vannak ráutalva az egyes egyházak ténylegesen az államsegélyre?

Az ülés további során folytatták a nemzeti munka védelméről szóló javaslatot, amelyhez a nemzeti-parasztpárt részéről Raducanu volt munkaügyi miniszter szolt hozzá. Többek között ő is megállapította, hogy a 4-ik szakasz, amely elrendeli, hogy az összes könyvvizetésre kötelezett kereskedelmi és iparvállalatok kötelesek könyveiket és levelezésüket román nyelven vezetni, sérelmes a kisebbségekre nézve. A magánvállalatoknak az a hivatásuk, hogy termeljenek és kereskedjenek, nem pedig, hogy a román kultúrát terjesszék. Ő is kérte a szakasz teljes egészében való törölését.

UJBÓL FAGGATTAK SELETZKYT

A Skoda-ügy parlamenti vizsgálóbizottsága kedden újból kihallgatta Seletzkyt s ezalkalommal is elsősorban a titkos jelentőségű szavakról faggatta. Seletzky kitarított amellett, hogy a Palaeibus szó különféle általános költségeket jelentett a Skoda-gyár igazgatóságával való levelezésében.

13.000 UJ KÖZTISZTVISELŐT
NEVEZTEK KI AZ UTÓBBI 3 EV
ALATT

A közhivatalok egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat parlamenti tárgyalásaival kapcsolatban a köztisztviselők országos egyesülete kommunikát adott ki, melyben azt ajánlja, hogy

csak azokat a kinevezéseket vegyék revízió alá, melyek az utolsó 3—4 esztendőben történtek. A következő 3 esztendőben pedig ne töltsék be a közben megüresedő állásokat.

A köztisztviselők számitása szerint így a kormány könnyűszerrel 1 milliárd 250 millió lej évi megtakarítást eszközölhet s nem lesz kénytelen azokat a közhivatalnokokat is kidobni állásából, akiknek jogait törvény biztosítja. Erdemesnek tartjuk még megemlíteni, hogy a kommuniké szerint az utolsó 3 esztendőben 13 ezer új kinevezés történt.

LEGUJABB

UJABB SZENZACIÓS RÉSZLETEK A
NÉMETORSZÁGI ESEMÉNYEK RÖL

A francia sajtó véleménye szerint a németországi események kedvezően befolyásolták Barthou küszöbön lévő londoni útját. A francia—angol viszony ismét barátságosabbra fordul, mert az angolok a németországi zavargások hatása alatt belátják, hogy a franciáknak igazuk van, amikor a legmesszebbmenő biztonságot követelik maguknak.

Egyébként Franciaország már hetekkel ezelőtt tájékozva volt a németországi összeesküvésről s ez készítette Barthout annak a kijelentésére, hogy Franciaország nem hajlandó alkudozni a Harmadik Birodalommal, mert a Hitleruralom napjai meg vannak számlálva. Ugy tudják, hogy Schleicher tábornok szoros összeköttetést tartott fenn francia diplomatákkal körükel.

Schleicher meggyilkolásáról egyébként a párisi Havas-ügynökség új részleteket közöl. Ezek szerint pénteken este a tábornok neubabelsbergi villájában meghitt vacsora volt, amelyen Schleichtert figyelmeztették a közelgő veszélyre s utaltak arra, hogy Brüning is elhagyta Németországot. Schleicher erre kijelentette,

hogy egy porosz tiszt nem futamodik meg a veszélyek elől. Szombaton este aztán gépkocsi jelent meg a villánál s két utasa közül egyik bement. Pár perc múlva több revolverdörrenés hallatszott, a látogató kirohant és elhajtott.

Röhm azzal árulta el magát, hogy miután azt a javaslatát, amely szerint az egész birodalmi fegyveres erő az ő parancsnoksága alá helyezték, az államtanács elvetette, Hitlerrel még külön is követelte terve keresztülvitelét. Az összeesküvés célja viszont kifejezetten Hitler eltávolítása volt, mert ő tehetetlennek bizonyult a náci-program végrehajtására. Röhmék arra számítottak, hogy vérontás nélkül vehetik kezükbe a hatalmat, mert azt hitték, hogy a hadsereg nem politizál s biztak a tisztviselői kar és a nagyipar jóindulatú semlegességében.

MEGHALT A HOLLAND KIRÁLYNŐ
FERJE

Hágai jelentés szerint Hendrik herceg, Vilma királynő férje, 58 éves korában elhunyt. A napokban szélütés érte s ez vetett véget életének. A herceg két héttel ezelőtt tért vissza Hollandiába Magyarországról, ahol hosszabb ideig tartózkodott.

lam ellen fegyelmi vétséget követett volna el?

Miniszter Ur! Ha már ilyen nehéz sorsra választott ki minket a végzetünk, hogy nyugdíj nélkül kell majd átvér-gödnünk öreg napjainkat, engedje meg legalább, hogy felnevelhessük ártatlan gyermekeinket, hogy ne folytatódjék, vagy ne pécseletődjön meg ártatlan gyermekeinkben a mi mostoha sorsunk.

On is ember, még pedig kulturember, Miniszter Ur. Ne vegye Ön lelkére a mi tragédiánkat, mert On is kerszttyén, akinek számolni kell tetteiért az örök Bíró előtt. Mi meg vagyunk róla győ-ződve, hogy még hazájának is többet használ igralmas cselekedetével, mert az államok életében is csak kulturelbek dominálhatnak, csak ezek hozhatnak kiengesztelődést, egyensúlyt és nyugalmat. És mi: felekezeti tanítók Önt, Miniszter Ur, családunkkal egyetemben áldani fogjuk, aminek áldásos hatása a román államra nézve sem maradhat el.

Arra kérjük hát Önt, Miniszter Ur, helyezze hatályon kívül nyelvvizsgarendelét, szerveztesen a részünkre nyári nyelvkurzusokat, hogy az élő, a közhasználatos nyelvet is megtanulhassuk és mi szívesen és örömmel tanuljuk meg tökéletesen az állam nyelvét és hasznos ténykedésünkkel azon leszünk, hogy Önnek ezt a kulturemberhez méltó cselekedetét a nevelés terén kifejtendő áldásos tevékenységünkkel megháláljuk.

ÖNGYILKOS LETT A MAGYAR CÉL-LÖVŐBAJNOK

Huszár Dezső, a magyar céllövőbajnok, szülőfalujában, a dunántúli Zsámbolyban, kedden szívenlőtte magát. Tettének okát még nem tudják.

ITELET ELŐTT A DREHR-PÖR

A Dréhr-pörben Gál Jenő védő kedden este befejezte nagy védőbeszédét. Hangoztatta, hogy Dréhr mellett nagyértékű és feddhetetlen közéleti férfiak tettek kedvező vallomást. Dréhr nem sikkasztott. Támadta a vád koronatanu-ját, Halász Lajos bankárt s kiemelte, hogy nem lehet a vádat egy olyan ember vallomásra fel-építeni, aki váltóhamisításért 7 hónapi börtönt kapott. Nem lehet csak az államtitkárt elítélni egy egész politikai rendszer büneiért. Védenec felmentését kérte. Szerdán délelőtt az utolsó szó jogán maga Dréhr tart még hosszabb beszédet s azután sor kerül az ítélethozatalra.

Iskolák Egyesületek

Az aiudi-nagyenyedi Bethlen kollégium tanítóképző-intézetének tájékoztatója az 1934—35 iskolai évre. A nyilvánossági joggal működő aiudi-nagyenyedi ref. tanítóképző intézet, amely eddig még 7 osztállyal működött, de amelynek 8 osztályra való felemelése a V. K. M. urnak közeli gondját képezi, a következőkről tájékoztatja az érdeklét közönséget: Az I. osztályba felvétetnek olyan tanulók, akik az elemi iskolának legalább az első 4 osztályát sikeresen elvégezték, f. évi szeptember 1-én 12—15 évesek, azaz a 12. életévüket f. é. szeptember 1-én betöltik és ugy egészségesleg, mint zenei hal-lásukat illetőleg a tanítói pályára alkal-masok. A felvételért f. évi aug. 1-ig ma-gyar nyelven írt, felbélyegzett 8 lej, 1 lej repülőbélyeg) kérésse kell az intézet igazgatóságához folyamodni. A kéréshez mellékelendő: 1. állami születési anyu-könyvi kivonat román nyelven, 2. ke-resztelési bizonyítvány (román és ma-gyar nyelven), 3. elemi iskolai bizonyít-vány, 4. állampolgársági bizonyítvány, 5. ujraköltési bizonyítvány, 6. orvosi bizo-nyítvány a beiratandó gyermek egészse-gi állapotáról, 7. kántor által kiállított bizonyítvány a gyermek jó zenehallásá-ról, 8. kötelezvény az iskoladijak pon-tos fizetéséről, amit a szülőknek vagy gyámnak a helyi lelkész előtt kell aláír-nia és két elfogadható kezessel is alá-íratni. A folyamodványt a szülőknek vagy gyámnak kell a saját nevében be-adnia.

K Ö Z G A Z D A S Á G

KONVERZIÓS
TANÁCSADÓ

A rovatba tartozó megkereséseket
kérjük közvetlenül dr. Tanódy Endre
Bukarest, Str. Mifon 25 címre
küldeni

Egy érdeklődő, Carei. Szülei, mint falusi kisgazdák, konverzióval élhetnek, arra a tartozásukra, amely az Önért vállalt kezességből ered. Bejelentést tenniük nem kellett és annyi a tennivalójuk, hogy folyó évi november hó 15-én a törvény által előírt rátát megfizessék.

Kékesi Árpád, Manic. Konverzió alá esik.

Egy régi előfizető. Ha a bank tiltakozik a végrehajtási utasítás által részletezett kamatszámítás ellen, úgy ennek nincsen semmi jelentősége és ha Ön fizetni akar és a bank nem fogadja el a helyes összeget, illetve nem adja ki a váltót, vagy a törleszt, úgy az összeget deponálni kell, a bankot pedig perelni, törlésre vagy váltó kiadására.

Az 1931. december 18-iki időszakonként érvényben volt kamatlábak összeállítását még e hó első felében közölni fogom, miután több érdeklődőnek kell erre vonatkozólag választ adnom.

Hitelezőadós. Kérje a 22. szakasz szerint az ott szabályozott bejegyzést. Más eljárás nincsen és nem látom, hogy milyen vitára volna itt ok és lehetőség.

H. M. jellegre. Az illetékes községi jegyzőknél kérje az adósok bejegyzését a konverziósok lejtromába.

5000 sz. jelige. Levelében nem közli, hogy az említett adótelek melyik évről valók? Miután azokban földadó nem is szerepel, az Ön adósa nem esik konverzió alá. Kérje a végrehajtás folytatását és ha az adós a konverziós jog alapján előterjesztéssel él, úgy ezen eljárás során vitassa Ön, hogy az adós földadót nem fizet.

Szűke Gábor, Targul Săucesc. I. A kereskedő tartozása nem részesül konverzióban és a kereskedői minőség azon időpont szerint bírálható el, amikor a tartozás keletkezett. Az illetékes megfizetése és más foglalkozásra való áttérés már nem változtat a helyzeten és nem jogosít konverzióra.

II. Az Ön adósainak helyzetét csak egyénenként lehet elbírálni, de ha, amint írja, falusi kiskereskedők, úgy konverzió alá esnek.

Szántai Elek, Tâmpari. A törvény kihirdetése előtt hozott bírói ítéletek nem érvényesek abban a kérdésben, hogy az adós jogosult-e a konverzióra. Az Ön esetében végrehajtást kell kérni és ha az adós előterjesztéssel él, akkor a bíróság dönt az ő konverziós jogosultságáról. Amint az adatokból látom, az adósnak joga van a konverzióra, mert az nem fontos, hogy a pénzt lízletre fordította, ha csak nem hivatásos lókereskedő.

F. Imre. 1. Ha követelése az előző törvény szerint ki is volt véve a konverzió alól, de a jelenlegi törvény feltételeinek megfelelő, úgy csak a konverziós kedvezmények határain belül érvényesíthető. Ebben a mértékben azonban behajtható azon az ingatlan tulajdonoson is, aki az ingatlant a konverziós teherrel együtt megszerzte.

2. A létrejött egység hatályos.

3. „Salarile lucrătorilor manuali” alatt az önálló iparosok munkadíja gramatikailag nem érthető, mert „salar” a bér munkás díját jelenti, míg az iparos vállalkozó. A joggyakorlat fogja tisztázni ezt a kérdést, mert a helyes és méltányos törvénytárgyalás az volna, hogy a testi munkája után élő iparosmunkás se essen konverzió alá, miután az ő vállalati díja lényegesen munkabér.

„Elektron 1934.” A bankok betétfizetési kötelezettségét a törvény és végrehajtási utasítás 52. és következő szakaszai rendezik. Általánosságban fogalmazott kérdésre választ nem tudok adni, mert általános szabály nincsen és a hitelintézet esetenként kérhet leszállítást és részfizetési kedvezményt a betéteseivel szemben. Ha az Ön bankjai nem kértek, úgy Ön perelhet és a betétkönyvek alapján biztosítási végrehajtást is kérhet a bankok ingatlanaira. Miután nagyobb összegről is van szó, aligha fogja tudni ügyvédi segítség nélkül jogait megvédeni.

72059. sz. előfizető, Camăr. Az Ön követelésének a sorsa attól függ, hogy az illető lelkésznek milyen az adóajztroma az 1933. évben, továbbá, hogy mennyi földje van és hogy hol lakik. Ugy ezekre a kérdésekre, mint a követelés egyéb feltételeire volna szükségem, hogy véleményem mondhatassak.

Bank 2. A feleségével aláíratott rendezési nyilatkozat érvénytelen, azonban attól függetlenül, a konverziós törvény a bankoknak lehetővé teszi, hogy egység, vagy választottbíráskodás útján engedményt és halasztást nyerjenek betevőikkel szemben. Érdeklődni kellene, hogy az Ön bankja tette-e ilyen lépést, mert ha nem, akkor eredményesen perelheti a betét azonnali kifizetésére. Ebben az esetben taná-

A kivitel és behozatal új rendszerét
tervezi a kormány

Állami kompenzációs hivatal?

Még kisebb behozatali kvóta nyersanyagokra és árukra

Bukarest, július 4
Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter a Nemzeti Bank vezetőivel együtt Románia külkereskedelmének új rendszerét dolgozza ki.

Nem a jelenlegi rendszer gyökeres megváltoztatását kívánják ezzel, hanem ennek a rendszernek alkalmazását a tényleges helyzethez, az eddigi tapasztalatok alapján.

Ezidőszereint a Romániával nagyobb kereskedelmi forgalmat lebonyolító országok közül,

kilenc állammal passzív a kereskedelmi mérlegünk, 6 állammal aktív; két államé, amelyekkel eddig aktív kereskedelmi mérlegünk volt — Anglia és Ausztria — ez év első negyedében már passzív volt a mérleg.

A külkereskedelmi helyzet megváltoztatása igen sok nehézségbe ütközik. Románia minden ilyenirányú próbálkozása beleütközik a többi államok rendszabályaiba, amelyek szintén igyekeznek a maguk javára menteni, amit lehet. Emi-

att volt kénytelen a kormány a jelenlegi rendszabályokon változtatásokat végrehajtani.

A kompenzációs rendszert egyre jobban alkalmazzák külföldön. Éppen tegnap érkezett meg a belga kormány átirata, amelyben értesíti Romániát, hogy július elsejétől a kompenzációs rendszert alkalmazza Romániával szemben.

Ez azt jelenti, hogy ezután csak az esetben adhatunk el Belgiumnak árut, ha az eladott áru ellenértékéért ugyanilyen összegért árut importálunk Belgiumból. A tárgyalások folyamatban vannak Belgiummal és valószínű, hogy sikerül is megegyezésre jutni, mert az illetékesek hajlandók hozzájárulni a kompenzációs alaphoz, azonban az alkalmazás egyes feltételei ellen vannak kifogások.

Teodorescu miniszter felvetette egy állami kompenzációs hivatal felállításának tervét.

de a Nemzeti Bank ellene van a miniszter tervének, mert veszélyesnek tartja az állam ilyen mó-

don való beavatkozását a kereskedelemre.

Az új kiviteli rendszer a kivitel és a behozatal összehangolásán alapulna

Hivatalos kimutatás szerint Románia kivitele 1933-ban:

Gabonaművek	3.257.455.000
Petroleum	7.838.310.000
Fa	1.010.073.000
Különböző anyagok	1.995.524.000

Összesen: 14.101.342.000

1933 évben a behozatal ezzel szemben 11 milliárd 592 millió lejt tett ki. A kivitel ebben az évben előreláthatóan kevesebb lesz, tehát

erősen le akarják szállítani a behozatal összegét is.

Hogy ezt elérjék, a kormány egy úgynevezett behozatali „plafont” állít fel. Ennek alapján behozatalra kerülhet 50–60 százalékos nyersanyag vagy félkész gyártmány, 20–25 százalékos kész áru, míg a fennmaradó százalékot gépekre és különböző árukra tartják fenn.

A gabonakampány idejére Jugoszlávia
be akarja szüntetni a Bégahajózást

Temesvár, július 4

A jugoszláv Bega-bizottság értesítette a temesvári román révkapitányságot, hogy

a Bega vizét Titel és Ecska között teljesen leeresztik,

vizszint július 16-ig olyan kevés víz lesz a Begában, hogy nem hajózható.

Az exportőrök az illetékes hatóságok közbenjárását kérték, mert jelenleg is több uszályhajó tart Temes-

vár felé és innen is igen sok árut akar-

nak a Begán leszállítani.

Amennyiben Jugoszláviában, pontosan a román gabonakampány idejére, tényleg leeresztik a vizet a Begán, ezzel kiszámíthatatlan károkat szenved a Bán-

ság. Az érdekeltek a belgrádi román követség közbenjárását sürgetik, hogy a jugoszláviai Bega-hatóságok munkálataikat halasszák el hat héttel.

A közgazdaság hírei

Megfellebbezték a Lomási erdővásárlását. Bukarestből jelentik: Nagybanja az elmúlt évben árlejtésen eladta erdejét a Lomási Erdőipart R. T.-nek 5,6 millió lejért. Az eladást többen megfellebbezték a közigazgatási bizottságnál, azon a címen, hogy az erdő jóval többet ér. A per ma kerül tárgyalásra.

Új selyemszövőde részvénytársaság. Bukarestből jelentik: A bukaresti Trebitsch és Juster selyemszövőde részvénytársasággá alakult át, „Uzinele Textile S. Trebitsch et Fiu S. A.” cég alatt. Alapítókéje 10 millió lej, amelyet a következő alapítók jegyeztek: Norbert Juster gyáros Bécs 4.775.000, Oscar Trebitsch kereskedelmi tanácsos Bécs 4.725.000, míg a többi részvényt az alapítókhoz közelálló személyek jegyezték kisebb tételekben. Az új részvénytársaság átveszi a Trebitsch-gyár összes üzleteit.

csos lesz ügyvédhez fordulni. Hogy mennyi a perköltség, azt ügyvédjével kell elintéznie.

K. I. jellegre. A fenti válasz az Ön kérdésére is vonatkozik.

S. C. jelige. A gyámpénztár adósa minden vitán kívül konverzió alá esnek. Az Ön által idézett 69. szakasz h) pontjának ehhez nincsen semmi köze. Ez a pont arról beszél, hogy a tisztviselői segélyintézetek, legyenek ezek a tisztviselők az államnak, vagy más közintézménynek az alkalmazottai, kivételnek a konverzió alól. „Ale funcionarilor statului si institutiilor publice” — mondja a román szöveg, vagyis, vagy állami tisztviselőknek, vagy más közintézményű hitel- és segélyintézetei mentesek a konverzió alól. Ebben az értelemben helyesen van az én fordításom megszövegezve és abból nem hiányzik semmi, mert benne van, hogy az állami „és közintézményi tisztviselők” hitel- és segélyintézeteinek követeléseit mentesek. Amit

Dánia mérsékelte a buzavámot. Kopenhágából jelentik: A hivatalos lapban megjelent királyi rendelet a buza bevételi vámját az eddigi 100 kg-kénti 2,65 koronáról 1,75 koronára, a buzaliszt bevételi vámját pedig az eddigi 3,80 koronáról 2,50 koronára szállította le.

Elektrotechnikai kiállítás Zágrábban. Zágrábból jelentik: A jugoszláviai Szávbánság villamos központjainak szövetsége az ősi zágrábi vásár alkalmából a szeptember 1–10 közötti időben Zágrábban elektrotechnikai kiállítást rendez. A kiállítással kapcsolatban rendezik a villamosági vállalatok belgrádi szövetségének ezévi kongresszusát, melyen a jugoszláviai villamosközpontokon kívül résztvevnek a bolgár, román és görög villamosközpontok képviselői is.

A nagybányai Phönix kén- és vegyészeti gyár tervbevette új vegyészeti

cikkek gyártását. Főként petroleumfűtőre szolgáló szintelenítő föld gyártását. Ebből a cikkből eddig évente több mint 500 vagon importált Románia Németországból. Ezenkívül ultramarin és más festék gyártását is tervezik, amelyekből ugyancsak nagyobb mennyiséget importál Románia.

Jugoszlávia állatállománya a most megejtett számlálás szerint 36 millió jószágból áll.

Áru- és pénzpiac

ÁRU ÉS PÉNZPIAC VALUTAK:

A Nemzeti Bank árfolyama:	
Svájci frank	CMFOWPM
Svájci frank	32.40—32.80.
Francia frank	32.40—32.80.
Osztrák schilling	23.52
Cseh korona	4.16.
Pengő	29.24
Dollár	99.25—109.25
Fontsterling	502—212
Lira	8.60—8.85.
Márka	37.75—39.75.

CSIKAGÓ

NYITÁS

Buza: júliusra nincs jegyzés, szeptemberre 90.75, december 92.50.

Kukorica: júliusra nincs jegyzés, szeptemberre 60 egykettő, decemberre nincs jegyzés.

Zab: július 43, szeptember 43.62, decemberre nincs jegyzés.

Rozs: július 65, szeptemberre és decemberre nincs jegyzés.

WINNIPEG
ZARLAT
Buza: július 75.25, október 78 háromnyolcad, december 79.50.
LIVERPOOL

ZARLAT
Buza, tartott irányzat: július 4.07, egynegyed, október 4.11 egynegyed, december 5.01 egykettő, március 5.03 háromnyolcad.

NEMES FERENC nem a szomorúságok, hanem a jókedvek éneke és a most megjelenő új regényében, amelynek

ELEMISTA
VOLTAM...

cimet adta, ragyogó humorral tárja fel a gyermekévek apró tévedéseit, csalódásait és átéléseit.

Ne mulassza el elolvasni és ezt Ön annál könnyebben megteheti, mert Ön a B. L. és Népszerűség állandó olvasója!

Antinevralgie

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-
rén idegzásák, stb., ellen. Csakis
eredeti csomagolásban árusítják.
Minden dobozban az orvos
jelzésével ellátott 2
kapszula (ostya-
ban) van.

Kapható
gyógyszerárakban és drogériákban

— Még folynak a nyomdai munkások és munkáltatók közötti bértárgyalások. Kolozsvárról jelentik: Szombaton járt le a nyomdai munkások kollektívszerződése. A munkások és munkáltatók három napon át folytattak tanácskozásokat az új szerződés megkötésére, azonban nem sikerült megállapodást létesíteniük. Az idő előrehaladtával a való tekintettel a szerződés felek megállapodtak abban, hogy a régi kollektív szerződés érvényét július 7-ig meghosszabbítják, míg a litografus árszabályt július 30-áig. Végül a tárgyaló felek azzal szakitották meg a tanácskozásokat, hogy pénteken délelőtt Chirila Jon munkügyi inspektor bevonásával újra felveszi a tárgyalásokat, amelyen el fog dönteni a nyomdai munkásság sorsa.

Olcsó husnak hig a leve?

A lupényi olcsó hus rejtélye, amelyet a csendőrség oldott meg

Tizenkéttagú-marhatolvaj bandát fogott el a lupényi csendőrség. Mészáros volt az orgazdája és volt rendőraltisztt a vezetője

Lupény, július 4

Cecu mészáros boltja arról volt nevezetes Lupényban, hogy ott mérik a legolcsóbb húst. És mert ennek az olcsó husnak nem volt hig a leve — miként a közmondás tartja — Cecu mészárszéke állandóan tele volt vásárlókkal.

A kartársak, a többi mészárszékek tulajdonosai, sokat törték a fejüket azon, hogyan tudja Cecu olyan olcsón mérni a húst, amikor ők ráfizetnek. A mészárszékek ugyanis kénytelenek voltak Cecu után táncolni és szintén olcsón árusítani, ha nem akarták, hogy egész Lupény Cecuhoz járjon húst vásárolni.

A lupényi mészárosok tehát követték Cecut, lementek az árakkal, de amíg Cecu minél több húst adott el, annál jobban gyarapodott vagyonban, addig a többiek minél többet adtak el, annál szegényebbek lettek.

Most aztán megoldódott Cecu olcsó husának rejtélye.

A szomszédos Gorj-megye mezőgazdái közül sokan tettek feljelentést az utóbbi időben a csendőrségnél, hogy ismeretlen tettesek ellopták marháikat. A lopást rendszeren úgy hajtották végre, hogy elcsalták valamilyen ürüggyel a marhák őrzésétől megbízott gyerekeket és amíg a marhák őrzet nélkül voltak, elhajtották azokat, majd a lopást leplező társuk is kerekelt oldott.

A feljelentésekre megindult a nyomozás, de sokáig nem vezetett eredményre, mert hol itt, hol ott tűntek fel a marhatolvajok és mire a csendőrség megjelent,

a tolvajoknak nyomuk veszett.

Az a gyánu merült fel, hogy a gorjmegei állatokat a banda a hegyek rejtett ösvényein áthajtja Hunyadmegyébe, még pedig a szomszédos Zsilvölgyébe. A gorjmegei csendőrség értesítette a zsilvölgyi csendőrséget, hogy figyelje és rövidesen kitérít, hogy a feltevés nem volt alaptalan.

A lupényi csendőrség egy napon nyomába szegődött két parasztnak, akik ökröket hajtottak. Igazolásra szólították fel őket, de nem tudták igazolni, hogy hol vették az állatokat, mire a csendőrség vallatásra fogta őket. Rövidesen kiderült, hogy a csendőrségnek a marhatolvaj banda fejét és egyik főcinkosát sikerült kézrekeríteni éppen akkor, amikor két ökröt szállított orgazdájuknak. Cecu lupényi mészárosnak, aki tőlük rendszeresen vásárolta a lopott marhákat, vágóhídra vitte azokat és a húst mészárszékeben kiárusította.

Tizenkét tagja volt a bandának és a csendőrség mind a tizenkettőt elfogta és az orgazda mészárossal együtt bekísérte a dévai ügyészségre, ahol elrendelték ellenük a vizsgálati fogságot.

A banda feje, Rad Tanasie, rendőraltisztt volt és miután leszerelt, a jobban jövedelmező marhalopásra adta fejét.

Ezzel aztán meg is oldódott a lupényi olcsó hus rejtélye és Cecu mészáros most az ügyészségi fogházban elmélkedhetik azon, hogy vajjon az olcsó husnak — miként a közmondás tartja — csakugyan hig-e a levele?

Megrendítő gépkocsiszerencsélenség Silistra közelében

Konstanca, július 4.

A Konstanca és Silistra között vezető országúton hétfőn este halálos végű autószerencsélenség történt. A Konstanca 816. jelzést viselő gyümölcsöt szállító teherautó, amelyet Pita Joan soffőr vezetett és amelyen egy apáca és egy örmény kereskedő ült,

összeütközött egy szembejövő parasztszekérrel, megcsúszott és az árokba fordult.

A lezuhanó hatalmas gép alaktalan ronccsá lapította az apácát, örök életére nyomorékká tette a kereskedőt és súlyos belső sérüléseket okozott a soffőrnek is.

Az irtózatos sulyu gép alá került, két életben maradt embert, a soffőrt és a kereskedőt, a közeli falu lakosai szabadították ki.

A rendőrség, amely megállapította, hogy a szerencsétlenséget az okozta, hogy egy soffőr, mint a szekér tulajdonosa ittasok voltak, letartóztatta és a rabkórházban helyezte el a gondatlan kocsi vezetőt.

Különös rablógyilkosság Bukarest mellett

Bukarest, július 4.

Az egyik Bukarest melletti erdőben, az Apa Colentinei patak partján, rendkívül különös rablógyilkosság történt.

Hugo Săuleanu 16 éves fiú a patakban fürdő apjának ruháit és vadászfegyverét őrizte. A bokrok sűrűjéből hirtelen 3 bekormozott arcú rongyos alak lépett elő, akik

ráróntották a kis fiúra, egyik fojtogatni kezdte, másik a vadászfegyvert vette kézbe, a harmadik az ott heverő ruhákat kapkodta fel.

A rettenetesen megijedt fiú kiabálni akart, erre betörték a száját és megkötözték. Amikor a fiú tovább rángatózott, a félelemdotta óriási erővel és már-már meg is szabadult kötelékeitől,

a fegyvert ráfogták és agyonlőtték. A lövés zajára előrohantó apa csak halott fiát találta a parton, a rablógyilkosok ruhával, fegyverrel, mindennel együtt elmenekültek.

A rendőrség erőiesen nyomoz az ügyben.

Nagyszebeni furcsaságok

Turóból készült cigarettatárca és az „oroszlánbarlang”, amit most bontat le a városi tanács

Fésű, lámpaernyő és puderes doboz, mint a modern vegyészeti — tejtermékei. A nagyszebeni titokzatos ház, melynek pincéjében éhes fenevadak tépték szét a halálraitelt rabokat

Nagyszeben, július 3.

Vacsora után barátom cigarettával kínál. Szép kidolgozású, tetszetős színű tárcáját hosszasan megbámulom.

— Igen, — mondja mosolyogva, — ez is nagyszebeni specialitás. Mit gondolsz, miből készült?

- Ebonit?
- Nem.
- Kaucsuk?
- Nem.
- Papír?

— Nem. Látom, fogalmad sincs a modern vegyészeti és technika vívmányairól. Ez a cigarettatárca turóból készült.

Ertelmetlenül nézek rá.

— Igen, turóból. Tehén-, vagy juhturóból, nem tudnám pontosan megmondani. Új találmány! A turóhoz különböző vegyi anyagokat adnak, aztán színezik, majd sok kénben hosszabb ideig hevítik és préselik. Az eljárás során egy új anyag alakul ki, mely egyesíti az ebonit és az üveg tulajdonságait. A neve: orlálit.

— Nem értem a kapcsolatot.

— Onnan származik ez a név, hogy a Nagyszeben melletti Orlát községben van a gyár, egy szebeni nagy tejüzem vállalata, ahol az orlálitot kiésszik. Az orlálit turó már a békeidőben híres volt. Külföldre is sokat exportáltak belőle. Egy mérnök hosszú évekig kísérletezett ezzel a pompás csemegével, amíg megszületett a turóból készült cigarettatárca.

A vendéglő kis kerthelyiségét színes lámpa-

ernyők teszik hangulatossá. Barátom a műlombok közé mutat, ahol a körték égnek.

— Ezek a lámpaernyők is orlálitból készültek. A fésű, amivel a pikoló a sarokban a frizuráját igazgatja, az előbb mondottak értelmében szintén — tejtermék. A gyár már elárasztotta áruival a várost és a környéki piacot. Fésű, lámpaernyő, cigarettatárca, hamutartó, bicskanyél, puderes doboz és más diszmutáru hirdeti az orlálit turó nagy diadalát.

— És üzlet ez?

— Hát ahogy én vagyok informálva, a házson nem tulságosan nagy. Az eljárás eléggé költséges és hosszadalmas, így az orlálitból készült tárgyak is meglehetősen drágák. Volna azonban egy mód, amivel a hasznát lényegesen növelni lehetne...

— Halljuk!

— Ugy, kérlek, ha az orlálit juhokból és tehénkekből kész cigarettatárcákat lehetne kifejteni...

DÁNIEL A PIHENŐ OROSZLANOKKAL

A város másik friss nevezetessége a híres „oroszlánbarlang”, amit a városi tanács rendeltetére most bontanak le.

Az Enten- és Pempflinger-utcák sarkán van az épületlomb, mely a 17. század óta az „oroszlánbarlang” nevet viseli. Egyemeletes, dűledező ház ez, melynek homlokzatát két hatalmas oroszlánt ábrázoló dombormű díszíti. Valaha az egyik falmélyedésben szoborcsoportozat volt, mely Dánielt ábrázolta a pihenő oroszlánokkal. A szobrot már évekkel ezelőtt a Brukenthal-muzeumba szállították.

A régi emlékekben annyira gazdag Nagyszebenben ma sem tudják, hogy ki építette és milyen célból ezt a titokzatos házat. Így érthető, hogy a nép ajkán legendák keltek szárnyra, melyekkel az oroszlános épület rendeltetését próbálták megmagyarázni.

A hagyományok szerint a ház kétemeletes pincéjében a középkor elején élő oroszlánokat tartottak. Ide vetették, az éhes fenevadak közé, a halálraitelt rabokat.

A feljegyzések szerint a 18. században Johann Sebastian részöntő lakott a házban, mely titkos központja volt a szebeni herrnhuti mozgalmnak. Ide jönnek mindenfelől megbeszélésre a vallásos szekta hívei, 1763-ban a szász evangélikus zsinat erőiesen föllép a vallási ujtókkal szemben, akik az üldözések dacára is megmaradnak hitükben. A vallási villongások során a házat többször feldulják s a szektának igen sok híve esik áldozatul a hivatalos egyház tisztogató eljárásának.

Johann Sebastian után a házat Sebastian Mihály részöntő öröklé, majd a 19. század elején Binder Johann postafőnök tulajdonába megy, át, aki a városnak adja el.

A városi tanács most a ház helyére piacteret tervez. Szorgalmasan dolgoznak már a csákányok s a nagyszebeni szászok szomorúan nézik, miképpen tűnik el a föld színéről az „oroszlánbarlang”, a nyárspolgár város egyetlen titokzatossága...

Kakassy, Endre

FORÉ-PLAJE

Elsőrendű fürdő- és üdülőhely

Hideg és meleg iszapfürdők, nap- és tengerfürdők.

Gyógyit: reumát, köszvényt, csonttuberkulózist.

Kaszinó! — Minden sport!

Sport

Esik eső, esik...

Hétfőn sem tudták lejátszani a félbeszakadt két nemzetibajnoki mérkőzést

Vasárnap a nagyváradi NAC—Juventus 10 perc játék után, a bukaresti CFR—Crisana 30 perc után félbeszakadás miatt félbeszakadt. Ugy volt, hogy hétfőn folytatják. Mindkét helyen azonban a pálya használhatatlanná ázott és nem tudják lejátszani ezuttal sem a mérkőzést.

MINDEN PÉNZT MEGERNE SÁROSIT BRASSÓBAN LÁTNI

— ez egyelőre lehetetlen, mert a sportoszszekettetés megszákítása miatt magyar csapat — és így a Ferencváros sem játszhatik Romániában. Sárosit játszani látni — élmény. De még nagyobb művészi élmény azt a futballistát megnézni, aki szerda estétől kezdve a Redout-mozgóban játszik... A Magyar Színház szenzációs ujdonságában. A „Pénz nem minden” is, melyben egy futballista játssza a főszerepet — minden pénzt megér...

Rekordközönség előtt játszott az Universitatea Szelegyörgyön U—SMTE, Klinger kombinált 3:1 (1:0)

Sepsiszentgyörgy, július 4.

Hétfőn délután az esőzések következtében erősen felázott pályán, mintegy 200 főnyi közönség előtt lejátszott mérkőzés.

Az SMTE kezd, de az U rövidesen támadásba megy át s fölénye mindjobban kialakul. Egymás után mennek a lövések az SMTE kapujára, de a kitűnően védő Nagy kapus a leg-lehetetlenebb helyzetekben is ment. A 34. percben Baciu nagyszerű keresztlabdáját Sárbu négy méterről védhetetlenül gólbá vágja.

A második félidőben sorozatos gyors támadások mindkét részről. A 25. percben Ghilezan mintegy harminc méterről hatalmas bombát küld, amely a jobb felső sarokban köt ki. Hat perc múlva Ploesteanu jól helyezett lövéssel háromra szaporítja a gólok számát. Az SMTE az újabb gól után sem csügged el, hanem hatalmas finist vág ki, percekig ostromolja az U kapuját s végre a 42. percben eredményt is ér el Lusztig révén. Tibád bíró

Football, tenisz és atlétikai cikkek legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor-utca 24.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Keresek megvételre 3 vagon 9 kg-os sint apró anyaggal és sinszeggel együtt, használt, de jó állapotban. Ajánlatokat feladó állomás és ár feltüntetésével „Nagyiparos” jellegű Rudolf Mosse Cluj címre kérek.

Vegyes

Nagyothallás és fülzugás ellen kérjenek prospektust Németi Móról, Oradea, Aurel Vlaicu 53. 13002

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

(Brassó) kitűnően vezette az erős iramu, de mindvégig fair mérkőzést. Az U tetszetős iskolajátéka tetszett.

KÉT LIGADONTOT MEGÓVTAK... Az UDR megóvta a TAC ellen elvesztett ligadontot mérkőzést.

A Törökvs Szatmáron az Olympia CFR ellen elvesztett meccset óvta meg.

Ami még vasárnap volt...

KÉT FRISS ELSŐOSZTÁLYU... Két osztályozó is volt vasárnap és mind a kettőn másodosztályu csapat győzött és került fel az első osztályba.

TEMESVART

Fratelia—Freidorf 4:2 (3:1).

ARAD

Egyetértés—Soimii 1:0 (1:0).

KEZDIVASARHELY

KSE—SPARTA, Suburbu kombinált, Brassó 4:0 (2:0).

RESICA

RMTE—ZsSE 3:1 (2:0).

SZÉPVIZ

Szépviz—Csíkszeredai kombinált 4:2 (2:1).

CHEMNITZ

Feltonia, VFP komb.—Budai 11 4:1 (2:1).

DÜSSZELDORF

FC Madrid—Fortuna 2:1 (1:0).

1500-on és súlydobásban világrekord!

(és még hozzá milyen ragyogó!)

Newyork július 4.

Az amerikai atlétikai bajnokságon két szenzációs világrekordot állítottak fel: Bonthron 3 perc 48.8 mp.-t futott 1500 méteren.

Ragyogó ideje új világrekord. A régi rekordot az olasz Beccali futotta mult év szeptember 17-én Milánóban. Súlydobásban Torrance 16.89 mc.-es dobása szintén világrekord.

VIBORG

Finnország—Norvégia 10:3.

Tenisz

„A LEGJOBB NYOLC” — az elődöntő már kialakult Wimbledonban. A férfiaknál Crawford ausztrál, Stoeffen amerikai, Austin angol, Shields amerikai, Perry angol, Lott amerikai, Korby angol és Woods amerikai.

A hölgyeknél Round angol, Payot svájci, Palfroy angol, Mathieu francia, Jacobs amerikai, Aussem német, Hartigan angol, Scriven angol.

Le is játszottak már három mérkőzést:

Crawford—Stoeffen 7:5, 2:6, 7:5, 6:0.

Shields—Austin 4:6, 2:6, 7:5, 6:3, 7:5.

Perry—Lott 6:4, 2:6, 7:5, 10:8.

A favorit idén is Crawford!

Vízipólo

Universitatea—CFR Bukarest 4:3 (3:0). Hétfőn.

RENKIVÜL FONTOS KÖNYVUJDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Hogyan éljen a

vesebajos ember

Orvosi tanácsok vesebajosok számára.

Írta: Dr. Lukács Pál belgyógyász főorvos.

E nélkülözhetetlen munka tartalomjegyzékéből: A vese szerkezete és működése. — A vesebetegségek tünetei. — A vesebetegségek különböző formái. — A vesebetegségek okai. — A vesebetegségek megelőzése. — A vesebetegségek vizsgálati módszerei és azok jelentősége. — Vizelet vizsgálat. — A vesék működési vizsgálata. — Egyéb vizsgálati módszerek. — A vesebetegségek gyógykezelése. — Diétás gyógymódok. — Általános alapelvek. — A sómentes, illetve sószegény diéta. — Karell-féle kúra. — Gerson-féle kúra. — Diétás gyógykezelések vesekő- és húgykő bántalmaknál. — Gyógyszeres és sebészeti kezelés. — Egyéb eljárások. — A vesebeteg konyhája. — Táplálékaink konyhasó tartalma. — Táplálékaink fehérje tartalma, stb. stb.

A kiváló szerző huszéves orvosi gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján írta meg művét, mely élvezetes és mindenki számára könnyen érthető stílusban világosítja fel a vesebajban szenvedőt mindarról, amit életmódjáról, diétájáról tudnia kell. Ára 78 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

A gyümölcs és zöldségfélék értékesítése, eltarthatósága és konzerválása

Írta:

BUCHTA VIKTOR

— 74 ábrával, 264 oldal —

Ára 120 lej.

Sajt és vaj gyártás

Írta:

ÉLTETO JÓZSEF

30 ábrával, — Ára 120 lej.

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában,

Brassó, Kapu-utca 56—58 az udvarban.

A Tündérújjak

régebbi évfolyamaiból egyes számok

a B. L. kiadóhivatalában kaphatók.

Ennek a nagyszerű magyar kézimunka újságának régebbi számait kiadóhivatalunk a pénz előzetes beküldése mellett a következő árakban szállítja:

5 füzet megrendelése esetén drb.-ként	20 lej
10 " " " " " "	15 " "
20 " " " " " "	13 " "
25 vagy több füzet	11 " "

A Tündérújjak friss számai példányonként 45 — leibe kerülnek.

Ezek a régebbi példányok tehát nagyon olcsók és így a jó háziasszony asztaláról nem hiányozhatnak.

Egy hónap előtt 10 évvel idősebbnek néztem ki

„Ráncaim voltak a szemek körül és a száznál, kitágult pórusaim és a petyhüdt ségre való hajlamosság nyugtalanító jeleit észleltem. Ma teintem ugyanolyan jó, mint bájos lánykámé, amikor először lépett a nyilvánosság elé. Mindez wien egyetemi tanárok azon csodálatos felfedezésének köszönhető, hogy a bőr enni tud. A bőr táplálékot vehet magához, hogy az élő, egészséges szövetekké alakítsa át. Nem a kor, hanem a rossz táplálkozás okozza a ráncokat és ellankadást. Én megismertem a tápanyagokat, melyeket híres orvosok írnak elő és négy hét alatt tíz évvel fiatalítottam meg magamat. Remélem, hogy minden 25 éven felüli nő megismeri ezt az örömet.”

Tokalon Crème, ez a híres párisi crème, tartalmazza azokat a tápláló anyagokat, melyek re ismert tekintélyek adatai szerint bőrénél szüksége van, hogy magát fiatalon tarthassa. Ezek: predigerált tejszín és olíva olaj, növényi tápanyagok és tojássárgája, melyek egy tudományos formula szerint a Tokalon Crèmeben egyesítve vannak. Alig hihető javulást állapíthat meg már egy éjszaka után. A folytatódó használat által szép, fiatal teintje lesz friss, szilárd és ráncmentes. A rózsaszínű Tokalon Crème éjszakára használják. A fehér Tokalon Crème (zsírtalan) reggel. Az eredményért garantálva lesz, vagy a pénzt vissza kapja.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban. Új, mérsékelt árak: Tokalon Crème, fehér 50 lejtől, Tokalon Crème bőrtápszer, rózsaszínű 60 lejtől.

TANÁRI ÁLLÁS

Az aradi római katolikus egyházközség pályázatot hirdet a főgimnáziumban megüresedett egy román nyelv és egy történelem-földrajz katedrára, kezdő fizetéssel. Az államnévelési képesítéssel bíró román kat. vallású tanárok, kik katonai szolgálatuknak már eleget tettek, kellőleg felszerelt kérvényeiket július 15-ig nyújtják be az előjárásához. (Str. Ioan Calvin 22.)

Szeplőt, májfoltot, pattanásokat gyorsan eltávolít, arcát megfihéríti üdév és bársenyőssé teszi az

ÓZON BORAX

szeplő, májfolt-krém

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában, illatszertárban. — Ára 35 lej. Fölrekat Kóvári guógutár, Targu-Mures

„Fulgarine”

A legkönnyebb és legelegánsabb esőköpeny

Törvényileg védett angol gyártmány és garantáltan vízhatlan.

KÖVETELJE AZ EREDETI CIMKÉT:

ÁRA 450 LEI (öv nélkül)

„Fulgarine” 12 színárnyalatban kapható (nők férfiak és gyerekek részére) minden jobb szaküzletben.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brason